

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1.77
Éjjeli telefon (nyomda)

KIALÓRIVATAL TELEFON

Str. Berc

11012E

Egész

Levegő

Negy

Ujny

Ramaster

11. Lej

320

110

X évfolyam • 121. szám

1929 Junius 1 Szombat

• 1929 év Ujjár 22 •

Ara 5 lej

ÚJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetéseketa

Rudolf Mosse S. A.

Str. Bog. Maria No. 36. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS

Str. Gela No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel

A munkáspárt győzelmét hozták az angol választások

Mikor a sorokat írjuk, még nincsen birtokunkban az angol választások végleges eredménye. E pillanatban a mandátumok körülbelül kétharmadrészenek sorsa ismeretes és a végső eredményt a hiányzó egyharmad megosztása fogja beállítani. Két dolog azonban máris bizonyos: a kormányon levő és a választásokat vezető konzervatív párt hatalmas vereséget szenvedett, míg a munkáspárt ugyanolyan méretű győzelmet aratott. Az eddigi eredmények alapján kizártnak látszik, hogy a konzervatívok megkaphassák az abszolút többséget, viszont bizonyos a munkáspárt relatív többség. Az esélyek tehát akörül forognak, vajjon a további eredmények meghozzák-e a munkáspártnak a nyugodt és önálló kormányzást szükséges abszolút többséget, vagy pedig meg fog ismétlődni az 1924-es eset, amikor a munkáspárt a liberálisok támogatása révén vette át rövid időre a hatalmat. Bármit hozzon is azonban a következő órák eredménye, bizonyos, hogy a munkáspárt nélkül a következő öt évben Angliát kormányozni nem lehet és hogy ebben a parlament periódusban a hatalom súlypontja ennek a pártnak a kezébe lesz téve.

Az európai demokrácia és szabadság-gondolat számára rendkívül örvendetes jelenség az angol munkáspárt diadalmos előretörése, ami hatalmas lépést jelent a nemzetközi béke megvalósulása felé. Anglia, amely a konzervatívok uralma alatt igen gyakran kétszínű politikát folytatott és Oroszországgal való szakítására révén, valamint az angol-francia flotta egyezmény által egyenesen veszélyeztette a világ békéjét, a most következő alkotmányos periódusban kétségtelesen erőteljes bekepolitikát fog folytatni, amely mindenekelőtt a leszerelés kérdésében fog megnyilatkozni. Oroszországgal ismét felveszi a diplomáciai és kereskedelmi érintkezést, ami kihatással lesz az európai piac konszolidációjára is.

Számunkra speciális jelentőséggel bír a munkáspárt előretörése és esetleges kormányrajutása, mert ismeretes, hogy a zsidó Palesztina gondolatának a munkáspárt körében vannak a legaktívabb és legodaadóbb harcosai. Wedgwood ezredes és Kentworthy képviselő, akiknek egy megalakuló munkáskormányban igen jelentős szerepük lesz, egyenesen prononszirozott cionisták. Bizonyosra vehető, hogy a munkáspárt kormányrajutása esetén a gyarmatiügyi hivatal kétszínű Palesztina-politikája is megváltozik.

Belpolitikai szempontból szintén jelentős reformokra fog vezetni a választások eredménye, bár távolról sem olyan mértékben és olyan irányban, ahogyan azt a választási propaganda alatt a reakciós jobboldali sajtó a polgárság megámítására a falra festette. Az angol munkáspárt továbbra is hű marad tradícióihoz, amelyek eddig a bötes mérséklet utján tartották, nem fog ugrásszerű reformokat, még kevésbé kalandos politikai akciókat kezdeni. Ezzel szemben kétségtelen, hogy hatékony és mindenkire egyformán üdvös szociális re-

formokaj fog megvalósítani és az anyagi eszközöket ehhez valószínűleg a bevezetendő vagyonadóval fogja előteremteni. Amennyiben a további eredmények nem hoznák meg a munkáspárt számára az abszolút többséget, úgy megvan

Hogyan folytak le az angol választások

London, május 31. Soha nem remélt érdeklődés közepette vették kezdetüket tegnap reggel az angol választások. Az új női választók milliós tömegei komoly öntudattal sorakoztak fel az urnák elé. Az első megbízható jelentés az angol választások eredményéről csak ma délután három órakor futott szét a világ legtávolibb részeibe. Ezt az eredményt az újságíró-bizottságok, melyek a hivatalos választási irodákban megjelentek, jegyezték le és továbbították a távirati irodáknak.

Délután három órakor a mandátumok a következőképpen oszlottak meg:

206 munkáspárti, 173 konzervatív, 26 liberális és 7 pártokivüli. Ez az eredmény természetesen nem végleges s így azok a magánjelentések, amelyek a délelőtti folyamán az angol munkáspárt teljes győzelméről számoltak be, még nem fedik a tényeket. A munkáspártnak ahhoz, hogy abszolút többségre tegyen szert, még legalább 102 mandátumot kell szereznie, a hátralevő 206 mandátumból.

Teljes bizonyossággal az első jelentés alapján csak azt lehet megállapítani, hogy a liberálisok akik oly nagy reménységgel mentek a harcra, a választási küzdelemben teljesen felmorzsolódtak. Az eddigi eredmények szerint oly kevés körületben nyertek mandátumot, hogy az új parlamentben még a régi sullyal sem fognak rendelkezni. Különböző magánjelentések a munkáspárt biztos győzelméről számoltak be és a konzervatívok katasztrófális vereségét jelentették. Ebben a pillanatban, amikor ezeket a sorokat írjuk, ez még nem bizonyult teljes valóságnak.

A tegnapi délig leadott eredmények 121 munkáspárti, 78 konzervatív, 13 liberális, 3 pártokivüli és 1 kommunista képviselő megválasztásáról adtak hírt, ez azonban csak az első összeszámlálás eredménye volt. — azóta a konzervatívok több körületben előretörték és ha nem is érték el a munkáspárti mandátumok számszerű összegét, mégis jelentékeny tért hódítottak.

Párisi magánjelentések szerint a munkáspártnak már csak 40 mandátuma hiányzik az abszolút többséghez. A fent körvonalazott hivatalos jelentés

a lehetősége a konzervatívokból és liberálisokból alakuló polgári koalíciónak. Egy ilyen koalíció azonban önmagában hordja a gyors összeomlás csiráját, mert szinte elképzelhetetlen Baldwin és Lloyd George tartós együttműködése.

azonban ezt megcáfolja. Mindenesetre kétségtelen tényként kell lezögezni, hogy a munkáspárt óriási előretörését mutat ezen a választáson s nem lehetetlen, hogy a végső eredmények tényleg az ő javukra döntik el a küzdelemet.

Fokozott érdeklődés mellett fokozott rend.

Jellemző az angol kedélyek biggadságára, kulturátságára és politikai iskolázottságára az a körülmény, hogy bár a pártok a leghevesebb eszközökkel és agitációval küzdöttek egymás ellen, mégis mindenki a legnagyobb lelkiállással respektálta a másik pártot és ahol semmiféle zavaró incidens nem fordult elő. A választók nagy tömegei közöttük a női választók, a legnagyobb fegyelmelzettséggel járultak az urnák elé és pedig olyan nagy érdeklődéssel, amelyre egyáltalában nem számítottak. A választóknak több mint kétharmada adta le szavazatát s ami legérdekesebb: éppen a fiatal női választók új tömegei voltak azok, akik eleget tettek választói kötelezettségüknek.

A választások napján a londoni utcák

A liberálisok tragédiája

A konzervatív idegességet azonban egészen jogosulatlannak minősíthetjük, ha a liberálisok teljes összeomlását veszték figyelembe. Az angol tradíció, mely nem tudja magát kikapcsolni a két párt-rendszer gondolatvilágából, ezáltal teljes mértékben a liberálisokon bosszulja meg magát, akik egész bizonyos a végső eredmények összeszámlálásakor is szinte tragikus minoritásban fognak maradni.

A liberálisok általában az elavult választási rendszert s a nőket teszik felelőssé azért, hogy még legszívesebben is vereség érte őket. A konzervatív sajtó júhe is ellenük irányul, hangoztatva,

hogy ők bontották meg a polgári frontot és ezzel, anélkül, hogy önmaguknak hásszálltak volna, súlyosan ártottak a polgári érdekeknek.

A konzervatívok vezetőlapja, a „Times” szerint az első eredmények nem lehetnek döntők, mert az ipari vidékekről érkeztek be, ahol a polgári pártok ellen a legelkeseredettebb a hangulat. Ennek ellenére is azonban leszögezi a „Times”, hogy a konzervatívok minden valószínűség szerint, jelentős vereséget fognak szenvedni.

Talán mondani is fölösleges, hogy az angol választások tiszták és szabadok voltak, aminek legjobb bizonyosága az, hogy a kormányon levő és a hatalmat kezében tartó párt szinte megsemmisítő vereséget szenvedett. Sem csendi örszurony, sem más, nálunk jól ismert választási propaganda-eszköz nem befolyásolta az angol választót, hanem ki zárólag politikai érettsége és lelkiismeretének szava. És ez a legmegnyugtatóbb momentum ebben a választási eredményben.

A lapok közül a Times, a konzervatívok nagy lapja, az első eredményeket nagy pesszimizmussal adta hírül.

A különböző újságpaploták homlekzataról nagy transparensekben adják tudtul a választási eredményeket, amelyeknek összeszámlálása meglehetősen vontatottan fog folyik. A választásokat hivatalosok folytatják le, akiknek pártatlansága minden kritikán felül áll. A választási küzdelemben a legtöbb idegességet a konzervatívok mutatják, akik közül Joynson Hicks belügyminiszter, aki a konzervatív párt fascista szárnyának vezére, az első kedvezőtlen hírek vételekor egy neki átnyújtott választói kérdőlapot rosszkedvűen széttepett.

A lapok közül a Times, a konzervatívok nagy lapja, az első eredményeket nagy pesszimizmussal adta hírül.

A különböző újságpaploták homlekzataról nagy transparensekben adják tudtul a választási eredményeket, amelyeknek összeszámlálása meglehetősen vontatottan fog folyik. A választásokat hivatalosok folytatják le, akiknek pártatlansága minden kritikán felül áll. A választási küzdelemben a legtöbb idegességet a konzervatívok mutatják, akik közül Joynson Hicks belügyminiszter, aki a konzervatív párt fascista szárnyának vezére, az első kedvezőtlen hírek vételekor egy neki átnyújtott választói kérdőlapot rosszkedvűen széttepett.

London és a választás

A csaknem nyolcmillióju, hatalmas angol metropolisz utcái a tegnapi választási nap alatt rég nem látott jelenségeknek voltak tanúi. A munkások vörös zászlókkal vonultak a választói urnákhoz és külön zászlókon Ramsay Macdonald életnagyságit képét vitték. Ennek ellenére éppen London az, amelynek választási eredményei a legutóbbjára lesznek ismeretesebbek. Tegnap este felé megcsak tizenhárom londoni kerület választási eredményét ismerték, amely a következőképpen oszlott meg: 7 konzervatív, 2 munkáspárti, 1 liberális és 3 pártokivüli mandátum.

Nagy feltűnést keltezt, főleg Londonban, hogy az arisztokrácia, a hadsereg volt magasrangú tisztjei és az intellektueleknek milyen nagy tömegei adják le szavazatukat a munkáspártra. Általában meg lehet azt is állapítani, hogy a fiatal leányok, munkások és a hivatalnoknők nagyrésze a munkáspártra szavaz, amely körülmény London üzleti negyedében meglehetősen nagy lehangoltságot váltott ki a polgári rétegekben. (Folytatás a 3-ik oldalon)

Szülők figyelmébe!

Az Első Nagyvárad Zsidó Diákokthoz, כולל Ftinterntátságba a felvétel megkezdődött. Felvevz kereskedelmi, polgári iskolai és liceumi tanulókat. Komolyan érdeklődőknek prospektust küld és mindennemű felvilágosítással szolgál az interntátság vezetője.

Silágyi Lajos tanár Oradea,

Zsidó liceum, Str. Barjiu (Iványi Ödön-u.)

Ahol a férj egy félisten...

Irtta: Dr. WOLFGANG WEISL

Az utóbbi időben Európában a Rabin-dramath Tagore-kultuszát felváltotta a Ghandi imádata. Ghandi a beteg Európa megváltójaként szerepel a divatban, de legyünk őszinték és valljuk be, hogy Ghandi a legtisztább és legnemesebb egyéniségek egyike. Ha ma Indiáról és India nőiről akarunk beszélni, nem mehetünk el Ghandi egyénisége mellett anélkül, hogy a legteljesebb hódolattal ne szóljunk róla. Ghandi nagy benső lelkepedéssel harcol minden olyan igazságtalanság ellen, ami gyökeret vert az indiai vallásban és társadalomban. Különösen éles a szava akkor, amikor az indiai asszonyok ellen elkövetett igazságtalanságokról szól.

Ghandi szerint a legtöbb házasság azért boldogtalan, mert a férfi valóságos porstitálja feleségét. Rákényszeríti akaratait akkor is, amikor az asszony nem hajlandó bármily oknál fogva a szerelmi élethez. Ghandi kötelezővé teszi hívei számára, hogy férjnek és feleségnek külön hátszobájuk legyen és csak akkor találkozhassanak, amikor az asszony is ezt kívánja. Az asszony azonban csakis akkor tehet célzást erre az akaratára, ha gyermeket kíván urától. Ghandi felveti ezután még a kérdést: hogyan védekezünk a szenvedélyek ellen. A feleletet ismerjük, hiszen nincs is az új étkezési rendnél nagyobb propagátora Ghandinál. Ghandi követeli, hogy az emberek éljenek hus nélkül, haltelek nélkül, sőt a tojást sem tartja szükségesnek semmiképpen sem a sőt és a különböző fűszereket. Ne együnk csakis gyümölcsöt, csakis főzeléket, salátákat. Az emberi test felépítéséhez és életbentartásához szükséges zsiradékot, fehérjét, vizet és szénhidrátot be lehet szerezni dusan a növényi táplálékok útján. Aki ezt az életmódot folytatja, meg fogja tanulni azt is, hogy hogyan lehet fékmentari a nemi szenvedélyeket.

Ghandinak egy másik eszméje: az asszony ne csak érintetlenül lépjen a házasság kötelekébe, hanem már olyankor menjen férjhez, amikor még nem érett meg teljesen. Lehetőleg gyermek legyen a nő, amikor férjhez megy, főleg azért, hogy férjének ne csak teste, hanem lelke és szíve érintetlenségét is adja.

Ez a tanítás azonban katasztrófa a hindu népnek. Tudjuk, hogy tizenkét éves leányok tömegesen mennek férjhez és hogy ennek milyen egészségügyi, népromboló hatása van. Ezt azonban a legfelvilágosodottabb hinduk sem akarják belátni. Két évvel ezelőtt egy amerikai író, Miss Mayo, aki sokat járt Indiában könyvet írt „India anyánk” címen, amelyben lángoló vádakot emel az indiai férfiak ellen, akik kicsiny gyermekeket kényszerítenek a házasság jár-

mába. Az indiai tudósok egymás után jelentették meg védekező írásait, amelyekben kimutatták, hogy Amerikában rendkívül nagy azoknak a leányoknak a száma, akik tizenkét és tizenhárom éves korukban már nemi életet élnek, természetesen házasságon kívül. Ezzel be akarták igazolni, hogy India és Amerika ebben a tekintetben nem tehetnek egymásnak szemrehányást. Az író erre is újabb könyvvel felelt, amelyben kimutatja, hogy Amerikában a tizenhárom éves leány maga választja ki szerelmét, Indiában azonban akarva, nem akarva, kényszerítik a leányt a házasság jármába. A hindu házassági erkölcsnek egyéb hibái is vannak. A nő fölött, mielőtt férjhez menne, az apja gyakorol uralmat, később pedig a férjnek valóságos rabszolganője. Ha az asszony előbb hal meg, férje másodsorú nősiülhet. Ha azonban a férj hal meg előbb, akkor az özvegy semmilyen körülmények között nem mehet férjhez. Ghandi ezt az igazságtalanságot szeretné kitérőlni a hindu népeletről, de eddig minden lépése sikertelenné bizonyult. Az özvegy hindu asszonyt tisztátalannak minősíti a vallás, aki fehér ruhában kénytelen tengetni életét kolostorokban és özvegyi tanyákon. Vagy pedig kimegy a nagyvárosba, ahol min-

a társadalom kivettette éli nyomorúságos életét.

Ennek az állapotnak azonban nem annyira a férfiak egoizmusa és önzése az oka, hanem inkább a kasztrendszer örült szelleme. Amint hogy husz évvel ezelőtt Európában borzasztó édolognak tartották, ha egy gárdatiszt feleségül vette volna a szobalányát (az ő kaszja bizonyára kiközösítette volna), ugy Indiában is a kaszt intézkedik a házasságok fölött. Indiában ma még az a tendencia, hogy a kasztok érintetlenségét kell biztosítani. A kaszt mindenek fölé! Ennek a parancsnak egyik tartozéka, hogy fiatal emberek semmiesetre se házasodjanak össze különböző kasztokból.

Ghandinak nagy küzdelmei vannak azért, hogy az asszonyt függetlenítse valamelyest a férfi zsarnokság alól. Az asszony és a férj között jobbgvi viszony van. Indiában a feleség nem viseli férje nevét, még csak asztalánál sem érkezik, kivéve a lakodalmat követő első napokat. Ha férje nem megyezik bele, nem léphet ki az utcára. Mégis e korlátozások és tilalmak ellenére a hindu asszony meg van elégedve sorsával és valóságos imádja urát. A férj az asszony számára, még rituális szempontból is, félisten...

A timișoarei-temesvári Zsidó Internátus

1928 szeptember havában nyílt meg központi fűtéssel, vízvezetékekkel és a higiénikus követelményeknek teljesen megfelelő modern egyemeletes épületben. A tanulóknak ruháiknál kívül semmit sem kell hozniuk, mert minden egyébéről gondoskodik az internátus vezetősége. — Előjegyzések a következő tanévre már mostan eszközölhetők. Érdeklődőknek poszeptusú küld az Igazgatóság (Timișoara I. Str. Carmen Sylva 1.) Az internátus kapcsolatos a nyilvánosjogu fiu-lyceummal és felsőkereskedelmi iskolával.

Mi újság Palesztinában

A palesztinai kormány legutóbb 2400 certifikátot (bevándorlási engedélyt) bocsátott a cionista szervezet rendelkezésére. A palesztinai kormány azonban különböző feltételekhez kötötte a certifikátok kiadását. Így 1500 bevándorlási engedély adható férfimunkásoknak, 300 engedély szakmunkásoknak és 600 nőnek. A férfiaknak engedélyezett 1500 certifikátból 1000 azonnali felosztásra kerül. A fennmaradó 500 engedélyt politikai menekülteknek és olyan bevándorlóknak rezerválja a palesztinai kormány, akik turistaként jöttek az országba s ott megtelepedtek. A női engedélyek közül 400-at bocsát a kormány azonnal a cionista szervezet rendelkezésére, míg 200-at politikai menekülteknek és turistáknak tartják fenn. A kvalifikált szakmunkások számára fenntartott 300 certifikátot csak a bevándorolni akarók névsorának betérjesztése mellett bocsátja a palesztinai kormány a szervezet rendelkezésére. A szervezet végrehajtó bizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott ezekkel a feltételekkel és elhatározta, hogy kérni fogja a kormánytól az összes certifikátok rendelkezésre bocsátását a politikai menekülteknek fertartott engedélyeken kívül.

Chancellor kormányzó az elmúlt héten meglátogatta a Benjámin kolóniát, majd Zichron Jakobba ment, mindkét kolónián hosszabb ideig tartózkodott a

kormányzó és elbeszélgetett a kolónia vezetőivel. Zichron Jakobból Haifába utazott a kormányzó, ahol résztvett az angol iskola megnyitási ünnepségén. Akkói látogatása alkalmával kijelentette Chancellor kormányzó, hogy a haifai kikötő felépítése Akkó városának nagy gazdasági előnyököt jelent, bár Haifa Akkót kétségtelenül rövidesen túl fogja szárnyalni.

Statistikai kimutatások szerint Palesztinában 208 szövetkezet van működésben. A szövetkezetek legnagyobb része a háború után keletkezett s működésük szerint a következőképpen oszlanak meg: mezőgazdasági szövetkezet 60, építőszövetkezet 51, ipari szövetkezet 51, hitelszövetkezet 40, különféle 6. Legnagyobb részek Jaffában, Telavivban és Jeruzsálemben működik. A szövetkezetek betétállománya és vagyona az elmúlt év december 31-én 491 ezer fontot tett ki, részvény- és tartaléktökejük pedig 218 ezer 388 fontra rugótt. A szövetkezetek 640 ezer 458 font követeléssel szemben 391 ezer 645 fonttal tartoznak bankoknak és más hitelezőknek.

A haifai Neser-cementgyár lényegesen kibővítéti üzemét. A gyár, amely ismeretesen a legnagyobb palesztinai iparvállalkozások egyike, több új gépet szándékszik felállítani, amelyek a gyár termelőképességét 50 százalékkal fokoz-

Grand Hotel ESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. — Fűtőszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasótere és fodrászműhely. Bar-Buffer.

Rendkívül leszállított szobáira!

nák. A gyár jelenlegi produkciója teljesen fedezi Palesztina egész cement szükségletét.

Angol kutatók a transzjordániai Gerasaban ásátások közben egy ósrégi zsinagóga romjaira bukkantak. A zsinagóga hébernyelvű feliratait megvizsgálás végett Jeruzsálembé vitték. Rich. mond, a palesztinai kormány régiségosztályának igazgatója előadást tartott a palesztinai Oriental Society meghívására, amelyben elmondta, hogy Palesztinában körülbelül 3000 történelmi nevezetességű hely van. A palesztinai kormány közelebből törvény útján fogja a nevezetességek védelmét biztosítani.

A palesztinai héber sajtó jelentése szerint a két odig egymással szemben álló munkásfrakció, az „Achduth Haawodah” és a „Hapoel Hazair” között békéltető tárgyalások vannak folyamatban, amelyek kedvező eredménnyel kecsegtetnek. A két frakció vezetői közös munkaprogramot dolgoztak ki, melyet a szélesebbkörű vezetőség ratifikált. A végleges meg egyezés azonban a két szervezet kongresszusának határozatától függ.

Néhány nap előtt a palesztinai bíróság súlyos pénzbüntetésre ítélte egy munkaadót, aki egy 14 éves alkalmazottját 9 és fél óráig dolgoztatta naponta és így megszegte a munkásvédelmi törvényt. A törvény szigorúan megtiltja azt, hogy 16 éven aluli alkalmazottak nyolc óránál többet dolgozzanak, azonban ez volt az első eset, hogy a palesztinai igazságszolgáltatás elé ilyen szerű panasz került.

A telavivi Palesztina-kiállítás vezetőségének jelentéséből kitétnik, hogy a kiállítás tartalma alatt összesen 118 ezer 942 jegyet adtak el, körülbelül 2000 font értékben. A látogatók körülbelül 15-20 százaléka arab volt. A kiállítás költségei mintegy 10 ezer fontot emésztettek fel. A kiállítás iránt megnyilatkozott óriási érdeklődés következtében azonban a kiállítók bőven kárpótólva lettek költségeikért és a rendezők sem zárták le deficiittel a kiállítást. A kiállítás tartalma alatt 37 ezer font értékben kitétek le az üzletet. Egyedül az autópavilonból 12 autót adtak el.

— Gyomor- és hasbántalmak, izgekony ság, migrén, kimerültség, szédülés, szív szorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullet, csökkent munkaképesség megszűnhetnek azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorral megiszik egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Orvostanok dicsérik azon értékes szolgálatokat, melyeket a Ferenc József víz járványok idején is mint biztos és enyhe hashajtó teljesít. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

A VILÁGHIRŰ
Marcel Guerlain
illatszergyár
PARIS

közi, hogy semmi közössége nincs azokkal a cégekkel, amelyek neveivel visszaélve, cikkeiket neve alatt árusítják.

MINDEN EREDETI

Marcel Guerlain készítmény egy a vezérképviselő által aláírott és lebélyegzett az eredeti éget igazoló ellenőrző szelvényt tartalmaz. Csakis speciális szaküzletekben kaphatók.

a modern kor elismerten legjobb és legolcsóbb

EXTRADYN

rádiója.

POLONYI és VELITS okl. gépészmérnökök TURDA.

Amerikai mintára férfiöltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj.

LEGUJABB

A munkáspárt megszerezte a relatív többséget

London, május 31. A késő esti órákban befutott jelentések a munkáspárt relatív többségéről számolnak be. A legutolsó jelentés 577 kerület eredményéről számol be, melyekben a mandátumok a következőképpen oszlanak meg: munkáspárti 284, konzervatív 239, liberális 49, pártokivüliek 5. Hányzik még 38 kerület eredménye.

Bécsi jelentés szerint valószínűnek látszik, hogy a munkáspárt megszerzi az abszolút többséget, jöhet ehhez a

38 mandátumból még 24-et kell megszereznie.

Egyes vélemények szerint, ha a munkáspárt nem szerezne meg az abszolút többséget, úgy liberális-konzervatív koalíciós kormány megalakítására is sor kerülhet, miután Lloyd George kijelentette, hogy a munkáspárttal nem megy együtt.

A konzervatív párti miniszterek közül újra mandátumhoz jutottak Baldwin,

Chamberlain, a hadügyminiszter, a belügyminiszter, Guibes földművelésügyi miniszter, Lloyd George, Macdonald, Lloyd George leánya.

A választások rendkívüli izgalma között folytak le, amit fokozott az a hír is, mely az angol király újabb súlyos betegségeiről számolt be. Valószínűnek tartják, hogy régenstanács alakul, mely átveszi az uralkodói jogok gyakorlását.

Százhuszméteres tűzoszlopokat dob ki magából a morenii szonda, amelyet még mindig nem sikerült eloltani

Geológiai bizottság szállt ki a tüzet kísérő borzalmas geológiai jelenségek tanulmányozására. Két alaguton keresztül igyekeznek a tüzet lokalizálni

(Bucuresti-Bukarest, május 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirtuk, hogy a moreni petroleumtelepeken ismét hatalmas szondaéges viz borzalmas pusztítást véghez. A Romana Americana petroleumtársaság 164 számú szondája május 28-ika óta lángokban áll és a szakértők minden erőfeszítése hiábavaló a hatalmas lángokkal égő szondával szemben. Meretében a szondaéges valahogy az emlékeztet 1927 évi ugyancsak Moreniban kitört szondatüzt emlékeztet, amely egyfolytában két hónapig keresztül égett, hatalmas károkat okozva a petroleumtermelő társaságnak, valamint a környék lakosságának. A gyakori egymásután előforduló szondaégesekre felfigyeltek a geológusok is és megállapítást nyert, hogy minden egyes esetben a szondafurások alkalmával előtört földgáz okozta a robbanásokat és az ezt követő szondaégeseket. A mostani szondaéges azonos körülmények között történt.

A 164-es Romana Americana szondát a tűz kitörése előtt pár nappal mélyítették el és a furások alkalmával érkeztek el az ugynevezett harmadik meotikus közelethez, ahonnan egészen váratlanul

hatalmas erővel és detonációval szabadult fel az évezredekken keresztül a föld melyében meghuzódó gáztömeg, amely a nagy nyomás következtében lángrobbant. A 164-es szondának az oltási munkálatait épen ez az eddig még ismeretlen nagy mennyiségben előtört gáztömeg akadályozza meg.

A tegnapi nap folyamán a szondaéges veszedelmes méreteket öltött. Az eddig csendben égő tűz hirtelen vulkanikus erővel előtörtő tüzhányóhoz kezd hasonlítani. A 120 méter magasságig felérő hatalmas tűzoszlopok 1600 fok Celsius hőmérsékletet értek el magukból, úgy hogy félkilométernyi körzetben lehetetlen ma már megközelíteni az égő szondát. A környező lakosság állandó rettegésben él. Pár kilométernyi körzetben periodikusan megismétlődő földlökések érezhetők, a lakosság egy katasztrófális méretű földrengéstől fél. Megerősíti ezt az aggodalmat az a tény is, hogy a hatalmas kráterre alakult szonda óriási kődarabokat dob ki magából. Tudósítónk jelentése szerint a nagy látványosságot állandóan hatalmas ember-

tömeg veszi körül és a petroleumtársaságok karhatalommal igyekeznek a rendet fenntartani. A munkások elhagyták lakásaikat, szabad ég alatt töltik az éjszakát. Az egész környéken egyetlenegy ház sem maradt épen. A munkáslakások falai düllednek és minden pillanatban összeomlással fenyegetnek.

Érdekes különben egy kiszállott geológiai bizottság jelentése, amely megállapítja, hogy a vidék oly gazdag földgázokban, hogy Ploestit és a fővárost el lehetne vele látni tüzelőanyaggal. A bizottság erre vonatkozólag határozott javaslatot is tett. A földgáztársaság egyetlen gondját azonban ma a tűz eloltása képezi, amelynek sikeréhez azonban kevés reményt fűznek. A legújabb tervek szerint 75 méteres mélységben két alaguton keresztül akarják megközelíteni az égő szondát és bizonyos kompressziós gépek alkalmazásával próbálják a tüzet eloltani. A munkálatokhoz nagy ember-tömegekre van szükség és így is napokig el fog tartani, amíg a szondát megközelíteni sikerül. A tűz okozta kár óriási, de ma még felbecsülhetetlen.

Hugó Stinnes sirva védekeznek bírái előtt

Óriási érdeklődés közepette folyik Berlinben a Stinnes-per tárgyalása

Berlin, május 31. Az Uj Kelet tud.) Az Uj Kelet tegnap hírt adott arról, hogy az egyik berlini esküdtbíróóság előtt megkezdődött a Stinnes-per tárgyalása. A vádat csalás, illetve csalásban való bűnrészeség címén emelte az ügyész a hamburgi Hugo Stinnes, Erich Rottmann, Alexander von Waldow (Bécs), Grosz Béla Bécs, Leo és Eugen Hirsch, Schneid berlini Delpi-Palast tulajdonosa ellen. Számos tanút idéztek be Párisból, Amszterdamból, Bécsből és Romániából. A vádlottakat nem ültették a vádlottak padjára, hanem védőik mögé Hugo Stinnes, a fővádlott szárnalmas benyomást kelt: kiscsin emberke, jelentéktelen külsővel, aki a személyi adatai bemondása során szinte sirva mondja, hogy eddig soha büntetve nem volt. A tárgyalás elején az egyik védő bejelenté, hogy újabb szakértőt rendelt be, Wirth professzort, aki bankügyekben tekintély E szakértő ellen az ügyész kifogást emelt azzal az indoklással, hogy Wirth egykor a birodalmi kincstári hivatalnál volt alkalmazásban és egy heves összekü-

lönbözés után eltávozott állásából. Ő tehát ebben a kérdésben elfogulatlan nem lehet. A per lényege, hogy a birodalom szolgálatából úgy távozott, mint Wirth, nem adhat le objektív szakvéleményt.

Dr. Wirth erre kijelentette, hogy neki a hivatalban csak személyi összekülönbözései voltak, de jogi felfogását és igazságérzetét ez semmiképpen sem érintette. A bíróság hosszas tanácskozás után ezt a szakértőt is elfogadta.

Első vádlottként Leo Hirsch berlini kereskedőt hallgatták ki, aki előadja, hogy 1927-ben az Allgemeine Depositen bank összeomlása alkalmával elvesztette egész vagyonát. Bécsbe ment, ahol egy biztosító társulat szervezője lett, legutóbb pedig igazgatójává vá-

lasztották az oszták-német forgalmi iródnak. Ezt az állását a mostani per miatt el kellett hagynia. Elmondotta, hogy Schneid vádlotttársa 1926-ban találkozott vele Bécsben és ő figyelmeztette arra, hogy a német hadikölcsönkötvények törvényes kategorizálása révén sok pénz lehet szerezni. Sokan, akik régi hadikölcsönkötvények felett rendelkeztek, nem tudták, hogy a német törvények különbséget tettek a régi és az 1920 január óta megszerzett kötvények között. Ő akkor nem gondolt semmiféle szélhámoságra, hanem fel akarta világosítani a kötvények tulajdonosait, hogy 12 és félszázalékot kaphatnak 2 és félszázalék helyett kötvényeikre. Hajlandó lett volna megvásárolni tőlük valamivel olcsóbban a kötvényeket és előleget adni rá addig, a

Nem menjen a Strandra „Strandkrém”

nélkül!
Gyógyszertár, drogéria árusítja 25 lejtér.
Mást ne fogadjon el!

míg a német kincstár azokat beváltja. Schneid már ki is szemelte a pénzümbert egy párisi ur személyében, akit Leo Hirschnek kellett volna felkeresnie. Hirsch el is utazott Párisba, ahol találkozott Horn és Hirsch Jenő nevű bankárokkal. Ezekkel később Amszterdamban is tanácskozott és itt közölte velük, hogy a tranzakcióban Hugó Stinnes is részt vesz. Később bevonták az „üzletbe” Grosz Béla bécsi kereskedőt, akit azzal biztattak meg, hogy menjen Romániába, ahol akkor igen sok német hadikölcsön-cimletet lehetett volna felkutatni. Grosz szászcezer márkát kapott, hogy vásároljon össze kötvényeket. El is utazott Romániába, de egy napon azzal jött vissza, hogy az üzletet ilyenformában nem lehet megcsinálni, mert nem érdemes sokat költeni rá. Egszen más lenne ah e lyzet, ha az 1920 július elsején túl vásárolt címleteket, mint régieket jelentették volna be.

A következő vádlott: Josef Schneid előadja, hogy az egész ügyről valami Dunkblum nevű ember értesítette. Később megismerkedett Kuhnert bankárral. Ez viszont egy bécsi Doregger nevű bankárral ismertette meg. Doregger alaposan megvizsgálta a pénzügyi tranzakciónak törvényes vonatkozásait és kijelentette, hogy egész komoly tüzletről van szó, amit feltétlenül meg lehet csinálni. El kell utazni Olaszországba és érintkezésbe kell lépni az ottani bankárokkal, hogy azok nyomozzanak ki hadikölcsön-tulajdonosokat. Az üzlet biztonsága érdekében Schneid elment a birodalmi adósságok komisziójához, hogy onnan a hivatalnál érdeklődjék meg a hadikölcsön-cimletek jogi vonatkozásait. Itt egy magasállású tisztviselő fogadta, akinek halvány sejtelmé sem volt ezeknek a papíroknak jogi helyzetéről. Másnap kijelentette Schneid előtt, hogy az üzletet gyanútlanul találja és el lehet érni nagyobb valószínűségi százalékokat, ha az ember valami ügyes trükkkel magára cedáltatja a régi jogokat. Schneid, Dunkblum, Kuhnert és Doregger Itáliába utaztak és megállapították, hogy itt nagyon olcsón lehet kölcsönkötvényeket szerezni. Nem sokára ezután Kuhnert kilépett az üzletből. Ellenben nagy érdeklődést tanúsított Hugo Stinnes az ügy iránt, aki félmillió márkát becsátott a tranzakció rendelkezésére. Romániában hét bank és takarékpénztár ígerte a hadikölcsön-cimletek beszerzését. Később azonban Romániában az ügy iránt erősen lecsökkent minden érdeklődés.

Schneid kihallgatása után a tárgyalást elnapolták.

HázSOROKA döntött le a földrengés Argentínában. Buenos Ayresből jelentik: Argentína néhány tartományában, úgy mint Mendoza, St.-Louisban, és Kordovában heves földrengés volt. A szerencsétlenség legjobban Villarzar községet sújtotta, ahol egész házsorok omlottak össze és az összedőlt házsorok közt később tűz ütött ki. Az első órákban husz halottat számoltak össze. A község melletti folyón emelt híd leszakadt.

Antik szalongszalon, komplett, tel esen jó állapotban olcsó árban sürgősen eladó.
ROSENBERG
régiségkereskedőnél Cluj,
Calea Victoriei 5. szám.

Kipállott, vörös gyermektestet Höfer-krémmel ápolnak

Szépségápolás! Hölygfodrászat

Hajszálak és szemölcsök végleges kiltása, ráncos, miteszeres, szeplős arcok rendezése a műtermekben, vagy otthoni kuráttal. Hajvágás, öndofálás stb. Ingyen tanácsadás! „Margó“-szalon Braşov, Főter, Virágsor 14., I. emelet.

Hotel TI
Zobara!
Cluj.

A tolvaj grófkisasszony — Renz cirkuszigazgató leánya

A két cirkuszlovárnó nagy karrierje

Berlin, május 31. — Az Uj Kelet foglalkozott azzal az ékszerlopással amelyet Helga von Harroy grófnő követett el. A rendőrség megállapította, hogy a raszval kieszt lopást hetekig készített elő von Wedel harszárkapitánnyal, a vőlegényével egyetemben. A lopást valószínűleg sohasem tudták volna meg, ha a tolvaj grófnő és anyja nem veszték volna össze. A grófnő elhagyta anyja lakását és a Hotel Eslerben bérelt magának szobát. Az első időben egy ügyvédnél vállalt gépirónói munkát, de néhány hét múlva ezt az állását is elhagyta.

A grófi esekkesaló

A grófnő letartóztatása alkalmából a berlini lapok érdekes leleplezéseket közölnek a Monroy grófi családról. A tolvaj grófnő anyja és Hermersberg grófnő testvérek. Leánykori nevük Oceana és Clotilde Hager és mindketten iskollovárnói voltak az egykor híres Renz-cirkusznak. A két nő egyébként unokája is volt Renz cirkuszigazgatósnak. Leánykorukban a leghíresebb európai szépségekként ünnepezték őket és a német arisztokrácia több tagja igyekezett elnyerni kezűket. Oceana előbb Hugo Hohenlohe herceghez mint férjhez, aki kénytelen volt nevet megváltoztatni gróf Hermersbergre. Clotilde nővére pedig felesége lett Guiseppe Lucchesi Palli von Monroynak. Ez a félig olasz, félig spanyol gróf 1907-ben csekkésalást követett el és a berlini bűnügyi rendőrség annakidején le is tartóztatta. Néhány heti vizsgálati fogság után szabadlábra helyezték és pedig Hermersberg gróf intervenciójára. Ez a gróf akkor a családból eredő károkat teljes összegükben kifizette. A tolvaj Helga von Monroy, egyetlen leány volt.

A hercegnő kedvence

A fiatal grófnő anyjával együtt nagynénjénél lakott, Hermersberg grófnőnél. Nagynénje nagyon szerette fiatal és szép unokahugát. A komtesz tudta, hogy nagynénje ékszerait egy vaskazettában őrizi, a kazetta el volt látva a legkülönbözőbb biztosító zárrakkal. A tett elkövetése napján nem volt sem anyja, sem nagynénje otthon. Ekkor a komtesz kinyitotta a kazettát és annak tartalmát magához vette. Egy részét az ékszereknek elrejtette ruhái közé, másik részét pedig becsomagolta és átadta Lippe grófnak, hogy őrizze meg. A gróf nem tudta mi van a csomagban.

Amikor rájöttek a lopásra, senkinek eszébe nem jutott, hogy a komtesz a tolvaj. Ő maga a legerélyesebben követelte, hogy a rendőrség terjessze ki minden irányban a nyomozást. A gyanu először házuk egyik alkalmazottjára terelődött, de gyorsan kiderült a cseléd ártatlansága. Majd Hermersberg grófnő egyik ismerősére, egy híres táncosra irányult a gyanu, akit Kopenhágában le is tartóztattak, de néhány napi nyomozás után ennek is kiderült az ártatlansága.

A kapitány ötven márkája

A rendőrség ekkor kezdett gyanakodni Helga komteszre, de Hermersberg grófnő nem tűrte, hogy a rendőrség a leány ellen fellépjen. Mindazonáltal a hatóságok képviselői titokban megfigyelték a fiatal grófnőt. Látták, hogy egy alkalommal egy berlini bankárhoz vitt néhány ékszert, amelyekről azt állította, hogy Sziciliában elhalt nagynényjától örökölte. A bankár csak zálogba vette az ékszereket: egy brilliáns nyakéket és egy orosz származású diadémot. Néhány héttel később a komtesz egy ékszerészhez ment néhány darabbal és vételre ajánlotta. Az ékszerész gyanut fogott és értesítette a rendőrséget. Most már a rendőrség erélyesen közbelépett és hoteljében letartóztatta a grófnőt, aki éppen színházba készült.

Kihallgatása alkalmával a grófkisasszony vonakodott felvilágosítást adni a lopás indokairól. Azt hiszik azonban, hogy a leány azért lopott, hogy véleg-

nyét, von Wedel kapitányt pénzzavarából kimenise. Wedel szenvedélyes lóversenyjátékos volt és az utóbbi időben sokat vesztett.

Wedel különben, mint az Uj Kelet megírta öngyilkosságot követett el. A Grunewaldban találtak rá holttestére. A kapitányt tegnap reggelre beidézték a rendőrségre. A katonatiszt még az előző este ötven márkát küldött a rendőrségre, hogy azon javítsák fel menyasszonya börtönkosztját.

A szovjet cáfolja, hogy Feng tábornokkal szerződést kötött volna Északkina bolsevizálása végett

Páris, május 31. A Havas távirati iroda moszkvai tudósítója közli, hogy a moszkvai Tass iroda felhatalmazást kapott annak a hírnek a cáfolatára, amely szerint Feng You Hasang marsall szerződést kötött volna a szovjettal és forradalmi céljaira a szovjettől pénzt kapott volna. Oroszország tiszteletben tartja Kina szuverenitását és semleges

marad Kinával szemben.

London, május 31. Moszkvai jelentés szerint a mukdeni szovjet főkonzul tiltakozást jelentett be a kínai kormány-nál a carbini orosz szovjetkövetségen tartott házkutatás és a követség 40 orosz állampolgár tagjának letartóztatása miatt.

Egy königsbergi orvostanár korszakalkotó felfedezésével megoldotta az apaság megállapításának problémáját

Egyszerű fotometrikus módszerrel biztosan megállapítható az apa személye

Lipce, május 31. A német gynaekológiai társaság most ülésező kongresszusán Zangemeister königsbergi tanár rendkívüli feltűnést keltő előadásában számolt be orvostudományi felfedezéséről, amellyel megoldotta az orvostudomány-nak egy óségi, mostanáig megoldatlan problémáját. A kongresszus résztvevői egyértelműen korszakalkotónak jelentették ki Zangemeister professzor módszerét, amelynek segítségével feltétlen bizonyossággal megállapítható a vérségi kapcsolat a gyermek és szülei között. Az orvostudomány uttorói évszázadok óta birkóznak ezzel a problémával és 1901-ben Landsteiner orvostanár a vérségi kapcsolat kutatása terén olyan felfedezést tett, amelytől a probléma végleges megoldását várták, de mindjárt hozzá is tehetjük, hogy — hasztalanul. Landsteiner tanárt a vértestecskék, a fehér és vörös vérszettek vizsgálata vezette arra, hogy az emberiség vérszetteinek milyensége szerint négy, egymástól élesen elválasztható vércsoporthoz tartozó egyénekre osztható. A tanár által megállapított négy vércsoport helyességét és érvényét ma már nem lehet kétségbevonni. Ez a módszer és felosztás azonban csődött mondott akkor, amikor a gyermek és szülei közötti vérségi köteleket akarták igénybevételeivel megállapítani. Ezen a téren a vércsoportok felfedezése és felismerésnek gyakorlati alkalmazása nagyon gyenge eredményt produkál. Hogy a szülők és gyermekük közötti vérségi köteleket pozitíve meg lehessen állapí-

tani, annak előfeltétele mindenképp az volt, hogy az anya s gyermeke különböző vércsoportokhoz tartozzék. De még ha ez az előfeltétel adva is volt, az apaságot akkor is csak az esetek 25 százalékában és csupán hozzávetőlegesen lehetett konstatálni.

A módszer ugyanis kizárólag alapon dolgozott, vagyis: nem azt állapította meg, hogy ki a gyermek apja, hanem, hogy kitől nem származhatik a gyermek. Zangemeister tanár további kutatásaihoz ezt a vércsoport-beosztást vette alapul és sikerült olyan, főképpen technikai jellegű megoldást találnia amely a kérdés eldöntésénél feltétlen biztonsággal alkalmazható. A tanár előadása során „élő anyaggal”, apákkal, anyákkal és gyermekekkel lényegtelen, inkább technikai tökéletlenségből folyó eltéréstől eltekintve az eredmény minden tekintetben helyesnek bizonyult. A korszakalkotó fotometrikus eljárás az ugynevezett Tyndall-féle fényjelenségen alapszik. A mérés technikáját Zangemeister tanár megjavította azáltal, hogy a fényrezerést magnetikus jelenséggé változtatta.

Zangemeister professzor előadása és az azt illusztráló demonstráció frappáns hatással volt a kongresszusra, amelynek résztvevői kijelentették, hogy Zangemeister tanár módszerével az apaság megállapítása és kimutatása megoldott kérdések tekinthető. Az orvostudomány tehát törölni fogja az emberiség szótárából azt a régi római mondást: pater semper incertus.

Külön listával vonulnak fel az erdélyi cionista pártok a kongresszusi választásokra

A legtöbb sékelt elhelyező pártok fognak a mandátumokon osztozni

Junius elsejével beléptünk a kongresszusi választások hónapjába. Az erdélyi zsidóság körében ezúttal fokozottan nagy érdeklődés mutatkozik a közelgő választások iránt. Ez a más kongresszusoknál is tapasztalt érdeklődés annak a súlyos és sorsdöntő problémának szól, amelyről a zürichi XVI. cionista világgkongresszusnak kell döntenie és amelytől Palesztina felépítésnek további sorsa függ és ennek kibátása alatt a világ zsidóságának jövő-

dője is. A népszövetségi mandátum által előírt Jewish Agency-kibővítés kérdése tehát súlyos felelősséget hárít elsősorban a cionizmus táborára és ez

a felelősségért, a Palesztina-munka és a zsidó népi újjászületés iránti féltő gond hozta magával a vélemények különbözőségét az Agency-kérdésben.

Vannak, akik a politikai, kulturális és társadalmi cionizmustól egyelőre távol-

Egy egyszerű eljárás az illatosan könnyű nyári ruhák mosásának a LUX által.

A mai csinos és drága női fehérneműk, melyeket minden no a legszívesebben hord, csak a LUX használata által lesznek mindig tiszták és újak. A közönséges szappannal való dörzsölés teljesen felesleges, mert a drága fehérneműket tönkretesz. Mártozzad a lehelletkönnyű és értékes mosva-
lőidat egy tál habzó Luxoldatba, fehér és finom kezezkéiddel úgy mossál, hogy nyomkodd a szövetet többször a habon keresztül. — Mindennemű dörzsölés tilos!

LUX — ot nem lehet kapni sehol-cem kimerve, hanem csak a eredeti csomagolásban.

Ára mindenütt: Nagy doboz Lei 30.— Kisdoboz Lei 15.—

álló zsidó rétegeknek a Palesztina-munkába való bevonásától féltik az Erec Jiszraélben felépítendő zsidó nemzeti otthon zsidó nemzeti jellegét, ami esetleg káros kihatással lehet a galutbéli zsidóság népi megújulására is. A cionizmus nagyobbik tábora viszont az Agency kibővítésében, vagyis a nem kimondottan cionista alapon álló, de Palesztinát dolgozni és áldozni akaró zsidóságnak az aktív munkába való bekapcsolódásában látják az egyedüli lehetőségét annak, hogy

Erec Jiszraél felépítése gyorsabb tempóban történjen és gazdaságilag szilárdabb alapokon

a zsidó többség tervezési megteremtésének lehetővé tételével.

De a két főtáboron belül is különbözők a felfogások a további Palesztina-munka módszereinek és eszközeinek tekintetében, mert hiszen ugyanazon közös célhoz több út is vezethet. Ez a magyarázata annak, hogy

az idei kongresszusra minden párt és irányzat fokozott energiával készül

és minden lehető megtesz annak érdekében, hogy a maga meggyőződése, a maga felfogását juttassa győzelemre.

A cionista pártoknak ez a differenciálódása hozza magával, hogy már a kongresszusi választásokra is minden frakció és irányzat külön jelölteket készülni állítani. Erdélyben ezt a törekvést még az a körülmény is elősegíti, hogy legjobban esetben 4-5. választásig azonban csak 3 delegátus fog innen a kongresszusra részt vehetni és erre a kevés mandátumra a létező pártoknak legalább kétszeresen nagyobb igényük van.

A mandátumokon tehát azok a pártok fognak osztozkodni, amelyek a legtöbb sékelt helyezik el tagjaik között.

Ezen szempontból kiindulva kell a sékelakciót a legnagyobb eréllyel foglaltatni és így válik a sékel elvont fogalma realis politikai megnyilatkozási formává. Minden felnőtt zsidó, aki megváltja a sékelt, ezzel nemcsak a zsidó népközösség mellett, a zsidó néphez való tartozásáról tesz hitvallást, hanem aktív módon befolyik Palesztina sorsának további kialakulásába is, ami a választói jog legkomolyabb és felelősségteljes gyakorlását jelenti.

Szom
„A
U
lone
latko
nagy
(Cluj
Kelet tu
kamallá
meglehe
Amint e
tolási
életben
törvénye
wellett,
női pia
egyik m
Banca
ovvel a
leszámit
vezetői
közölte
hogy a
vábbra
Közgazd
állanak
épen a
Georgen
vári fió
kérni.
—
Joneso
— hisz
nagyb
keresz
nala
nagybo
láb to
nalja
igen,
ur elé
bankk
ket az
— Min
sünkre J
kell jön
kális, ha
szó. Ugy
nagyban
a bukai
ugyanaz
tehát Bu
kvótát az
tálja. Ez
egy önke
körem, h
szemben
látat am
gazdaság
kamalláb
matláb
okvetleni
ropanás
vezetői,
tettem, e
nala álta
kamalláb
alaptalan
közöttünk
centes kv
és bizony
a 15 szá
A Banca
után mi a
természet
statiszquo
közöket
hogy meg
keresztül
nem alka
megvonju
kat.
— M
lesszük
hogy az
kok ép
fel két
Nem g
szágon
kereszt
sek a
drágita
teht m
mek h
lett rem
— Krr

„A romániai piac összeroppanását vonná maga után egy esetleges bankkamatlábemelés”

Ionescu Gheorghe a Banca Naționala kolozsvári vezérigazgatója nyilatkozik az Uj Keletnek a felemelt visszleszámitolási kamatlábról, a nagybankok elégedetlenségéről és az általános gazdasági helyzetről

(Cluj-Kolozsvár, május 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Banca Naționala kamatlábemelése közgazdasági körökben meglehetősen ideges hangulatot váltott ki. Amint előrelátható volt, a visszleszámitolási hitel drágulása a közgazdasági életben is érvényes közlekedési edények törvénye szerint általános pénzdrágulást kellett, hogy maga után vonjon a romániai piacokon. Amint azonban erről már egyik mult számunkban beszámoltunk, a Banca Naționala ugyátszik, nem számol ezzel a törvényszerűséggel, mert a visszleszámitolási hitelben részesült bankok vezetői előtt a legutóbbi megbeszélésen közölte a Nemzeti Bank azon óhaját, hogy a bankok változatlanul tartsák továbbra is 18 százalékos kamatlábat. Közgazdasági körökben értelmetlenül állanak ezzel a rendelkezéssel szemben és épen azért jónak láttuk Ionescu P. Georgenek, a Banca Naționala kolozsvári fiókjá vezetőjének véleményét kikérni.

— Vezérigazgató ur, — tettük fel Ionescu igazgatónak az első kérdést. — hiszi-e Ön, hogy miután a bukaresti nagybankok már a kamatlábemelést keresztülvitték, hogy a Banca Naționala ismeretes akciójának, amely a nagybankoktól a 18 százalékos kamatlábat további lemitrálást követeli, fogadják az erdélyi piacon. És ha igen, hogyan gondolja vezérigazgató ur elérni azt, hogy a már felemelt bankkamatláb alapján történt költséket az érdeklő bankok stornirozzák?

— Mindenekelőtt — válaszolta kérdésünkre Ionescu vezérigazgató — tisztába kell jönnie egy dologgal. Nem egy lokális, hanem egy országos akciónak van szó. Ugyanakkor, amikor én a kolozsvári nagybankok vezetői előtt interpretáltam a bukaresti rendeletet, ugyanakkor, ugyanez történt az egész országban. Így tehát Bukarestben is. A 18 százalékos kvótát az ország gazdasági helyzete diktálja. Ez a Banca Naționalának nem egy önkényes intézkedése, mert higgye el kérem, hogy elsőrendű bonitású cégekkel szemben 18 percentnél nagyobb kamatlábat amugy sem tudunk elérni. A mai gazdasági viszonyok nem engedik meg a kamatláb felemelését. Egy esetleges kamatlábemelés a mai viszonyok mellett okvetlenül a romániai piac teljes összeroppanásához vezetne. A nagybankok vezetői, akik előtt ebből nézetemet kifejtettem, ellenérvül épen a Banca Naționala által eszközölt visszleszámitolási kamatlábemelésre hivatkoztak. Teljesen alaptalanul. Megállapodás volt ugyanis közöttünk, hogy a nagybankok a 18 percentes kvótával csak átmenetileg élhetnek és bizonyos idő múlva kötelezik magukat a 15 százalékos kamatlábhöz visszatérni. A Banca Naționala által eszközölt emelés után mi a 15 percenthez való visszatérést természetesen nem kérjük, csak a statusquohoz ragaszkodunk. Amí az eszközöket illeti, azt hiszem, beláthatja, hogy meg van rá a módunk, hogy ezt keresztül is vigyük. Akik a rendelethez nem alkalmazkodnak azoktól egyszerűen megvonjuk mindennemű támogatásunkat.

— Mi a véleménye direktor urnak, tesszük fel a második kérdést — arról, hogy az összes németországi nagybankok épen két nappal ezelőtt emelték fel két százalékkal a kamatlábat. Nem gondolja Ön, hogy a Magyarországon és több közép-európai államban keresztülvitt hasonló kamatlábemelések a romániai piacon is meg fogják drágítani a pénzt? Hogyan gondolja tehát mégis igazgató ur ilyen körülmények között a Banca Naționala említett rendelkezést keresztülvinni.

— Erre a kérdésre engedje meg kérem,

hogy ezuttal ne válaszoljak. A finanspolitikát Bukarestből intézik s az ehhez hasonló kérdésekre Bukarest hivatott válaszolni.

— A Nemzeti Bank diszkontlábmelésével egyidejűleg próbálkozom a másik kérdéssel, széles körökben panaszolják, hogy a Nemzeti Bank túlságosan szigorú formai cenzura alá veti a visszleszámitolásra prezentált értékpapírokat. Kapcsolatban van ez igazgató ur a mostani pénzügyi helyzettel és lehet-e remélni azt, hogy ebben rövidesen változás fog beállani?

— A formai cenzura, — válaszolta Ionescu igazgató — egyáltalán nem változott. Mi a jövőben épen úgy, mint azt a multban megtettük, szigorúan ragaszkodni fogunk ahhoz, hogy a leszámításra prezentált váltótárcaik formailag a kereskedelmi törvényben előírt szabályoknak kifogástalanul megfeleljenek. Igaz azonban az, hogy egy szigorú érdemi cenzurát alkalmazunk. Csak elsőrendű bonitású és 100 napnál nem hosszabb lejáratú váltókat számolunk le. Az ugynevezett investációs váltókat nem fogadhatjuk el.

Fürdősapkák
már 25 leitől kezdve.

Fürdőruhák!

Fürdőcipők!

Nyugvószekek!
Kerti tutorok!
Kerti ernyők!

Emil Schuszter Cluj.

— Mi a véleménye igazgató ur az általános gazdasági helyzetről? — kérdezzük végül.

— Hát kérem mit is lehet ehhez hozzászólni. Egyelőre minden a terméstartól függ. Aztán?... Aztán majd ráérünk még gondolkodni.

Weinmann Vilmos

A Magánalkalmazottak Országos Szövetsége is az erélyes idegenrevízió mellett foglalt állást

Népes követséget küldött a Szövetség a munkaügyi minisztériumba. Ghiulea államtitkár kijelentette, hogy mindazon magánalkalmazottakat ki fogják utasítani, akik 1925 után telepedtek meg az országban

Bucuresti-Bukarest, május 31. Tegnap délelőtt a Magánalkalmazottak Országos Szövetségének képviselőiben népes követség jelent meg a munkaügyi minisztériumban, hogy a küszöbön levő idegenrevízióval kapcsolatban nyomatékosan kifejezésre juttassa a hazai magánalkalmazottak kívánságait.

A követséget Ghiulea államtitkár fogadta, aki előtt a magánalkalmazottak kiküldöttjei kijelentették, hogy a tervbevetett idegenrevízió szövetségük legnagyobb szimpátiájával találkozott a kéik a minisztérium, hogy a végrehajtás során feltétlenül legyen tekintettel a

román állampolgárságu alkalmazottak érdekeire.

A kérésre Ghiulea államtitkár a következőkben válaszolt:

— A kormánynak elhatározott szándéka, hogy a munkanélküliség enyhítésére radikális módszerekhez nyul. Ezek közé az eszközök közé tartozik az idegenrevízió is. Kijelentem, hogy semmi körülmények között sem adunk további tartózkodási engedélyt azoknak az idegen állampolgároknak, akik 1924. után telepedtek meg az országban és szereztek maguknak alkalmaztatást. A többiek ellenőrzésével elsősorban arra vi-

gyázunk szigorúan, hogy vajjon kiket lehet a nélkülözhetetlen szakmunkások kategóriájába sorolni. Az ellenőrzés a legszigorubb lesz s mindazokat, akik nem nélkülözhetetlenek, ki fogjuk utasítani.

A továbbiak során a követség kérte a minisztériumot, hogy a munkaadó vállalatokkal szigorúan tartassa be a törvényes munkaidőt és figyelmesebben őriztessék ellen a vasárnapi munkaszünetek törvényes betartása. Az államtitkár erre a kérésre is biztató választ adott.

A jóvátételi kérdésben létrejött megegyezés automatikusan maga után vonja a rajnai megszállás likvidálását

A francia minisztertanács is hozzájárult a javaslathoz. A német külügyi bizottság pénteken tárgyalja a prelimináris megegyezést

Páris, május 31. A „Newyork Herald” párisi kiadása azt a szenzációt keltő értesülést közli, hogy a jóvátételi kérdésben létrejött megegyezés önként maga után vonja a Rajna-vidék megszállásának likvidálását, miután a Joung-tervezetben nincs fedezet a rajnai megszállás továbbfentartásának költségeire.

Az 1930-as év első napjáiig Németországnak már csak azokat a költségeket kell a megszállással kapcsolatban megfizetnie, amelyek a csapatok elszállításával merülnek fel.

A Rajna-vidék így a jóvátételi megegyezés következményeképen öt évvel hamarabb szabadul fel a megszállás alól, mint ahogy azt a versaillesi szerződés előírta.

Londoni jelentés szerint a „Times” is cikkezik a megszállás likvidálásáról. A

cikk szintén kiemeli, hogy ez év szeptember elsejétől kezdve nem lesz megszállott Rajna-vidék s kétségtelenül bizonyosra veszi, hogy e tekintetben a kormánynak meginduló tárgyalásai fenti időpontig feltétlen befejezést is nyernek.

A francia főváros lapjai érdekes részleteket közölnek a jóvátételi megegyezés létrejöttéről. Schacht dr. épen Versaillesban tartózkodott, úgyhogy autón vitték ki hozzá a hitelezői államok irásba foglalt javaslatait s mig Schacht válasza megérkezett, a német delegáció feszült figyelemmel várakozott. Schacht dr. este tíz óra tájban közölte telefonon a német delegációval, hogy a javaslatot magáévá teszi. Ekkor a német delegáció titkára azonnal a Ritzebe ment s a vacsorázó amerikai delegáció elnökének, Joungnak jelentette a kedvező eredményt.

A lapok kiemelik, hogy ha csak valami váratlan fordulat nem történik, most már kétségtelen, hogy a szakértői konferencia eredménnyel zárul.

Páris, május 31. A minisztertanács tegnapi ülésén hozzájárult a jóvátételi szakértői konferencián a hitelezői államok részéről elfogadott javaslathoz.

Berlin, május 31. A birodalmi gyűlés külügyi bizottságában kedden tárgyalni fogják a párisi jóvátételi konferencián létrejött prelimináris megegyezést. A bizottság ülésén Stresemann külügyminiszter is résztvesz annak ellenére, hogy a madridi népszövetségi tanácsülés időpontja közeledik. Schubert külügyi államtitkár előre utazik Madridba s őt fogja követni Steresemann, a külügyi bizottság ülésének befejezése után.

Koprol
csokoládé'hashajtó

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánátság zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Manton Ernő.
Felolvasó szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszei Ernő,
Str. Lipsicani 91.
Az Új Kelet cikkeinek utányomását csak a legkésőbbi megjelölésével engedjük meg.

— **Junius 3-án új köztársasági elnöki választ Görögország.** Párisból jelentik: A Havas távirati iroda athéni tudósítójának közlése szerint június 3-án lesz a köztársasági elnökválasztás. Ezt megelőzően a kormány beadja lemondását.

— **Amerika kormánya két új rádióleadót épített.** Washingtonból jelentik: A posta a kormány elé terjesztette két rövidhullámú rádióleadóállomás építésének költségvetését. A két leadóra azért van szükség, mert a tengerentúli forgalomban a beszélgetések iránti igények annyira megnövekedtek, hogy a posta mai szolgálata ezeknek az igényeknek még a negyedét sem elégítheti ki. A kormány a napokban dönt a két rádióleadó ügyében úgy tudják, hogy a döntés nem lehet kedvezőtlen, mert a transzocéáni beszélgetések magas díjtételei rövidesen amortizálják a költségeket. A két leadóállomás az Európával és Kelet-Ázsiával létesített kapcsolatokon kívül a délamerikai drótnélküli telefonszolgálatot is lebonyolítja.

— **Hoover pacifista beszéde** mondott. Berlinből jelentik: A Wolff távirati iroda washingtoni tudósítójának jelentése szerint Hoover elnök a háborúban elpusztult hősök emlékére rendezett ünnepélyen az arlingtoni katonai temetőben beszédet mondott. A köztársaság elnöke rámutatott arra, hogy a nemzet és államok legpregnansabban akkor fogják kifejezésre juttatni elesett hőseik iránti szeretetüket és tiszteletüket, ha végre elhatározzák a fegyverkezesek ástikkéntését. Hoover ez alkalommal méltaita a Kellogg-paktumot.

— **Orvosi hír.** Dr. Reich Izidor belgyógyász, rendelését szíve és vérérendszer részére megkezdte Buziaszfűdön, Strada Avram Iancu 22 szám alatti Scheauzavillában.

— **Választások a bánffyhuynadi Szent egyetben.** Bánffyhuynadról jelentik: Az Ueni Chevra Kadisa a napokban tartotta meg a rendező üvi közgyűlést, amelyen megvitették a választásokat is. Először ismét a huszonhat év óta működő Weisz Sámuel választották meg. Második gondnok Grossmann Zsigmond, harmadik gondnok Zalmen Leib Waldmann lett. A választást lakona követte.

— **Mechalt Harsányi Kálmán.** Budapestről jelentik: Harsányi Kálmán író ma reggel, hosszas szenvedés után Budapesten meghalt.

— **A Garabonciás 10-ik számának szonzációi:** Ofszajd új „Sportthor” rovat; Barzilay István finoman erotikus, újhangú novellája; Gara Ákos konferansza (Hol nyaraljunk az idén?) és szatirikus strandverse; Böles Náhán és Emánczy Pálné ötletes véleményei a belső külpolitikáról; a „Sűrő ember” és „Tiszta kacagás” nagyszerű rovatai. A művészi címrajz a strandról és a népszerű favoritverseny (II. számú favorit) egy közismert kolozsvári milliomos; gazdag vicianyag; viccpályázat; „Időjárás 1929-re” stb. páratlanul mulatságossá teszik Erdély egyetlen képes vicclapját. A Garabonciás kiadóhivatala: Oluj, Str. Saguna 8; előfizetési ára egy évre 140 lej, félévre 80 lej, példányonként 6 lejért mindenütt kapható.

— **A zsidó diákok Menzajára 25%-ot ad a Garabonciás illusztrált élelapp az Új Kelet útján befolyó minden egyes előfizetésből,** mely egész évre mindössze 140 lej. Az összeget az Új Kelet címére kell beküldeni (Oluj, Str. Baron L. Pop 10), melyet a lap havonként nyilvánosan nyugtáz.

Ujra súlyos beteg az angol király

London, május 31. A király lázrohamaot kapott, úgyhogy ágyba kellett fektetni. A király orvosát repülőgépen Windsorba kérték. A palotában a hangulat nyomott. A király mostani hüllése nem áll ugyan összefüggésben régi betegségével, mindamellett azt hi-

szik, nem egyszerű hüllésről van szó. Az uralkodó betegségének közvetlen oka öt nap előtti meghűlésében keresendő, amikor ak irályné társaságában hűvös rossz időben a villa erkélyén a szabadban uszonnázott.

Racsicsra mégis rábizonyítják az előre megfontolt gyilkosság büntetését

Belgrád, május 31. A Racsics-per tárgyalásán ma a terhelő tanúk vonultak fel. Kramer dr. horvát parasztdemokratapárti képviselő azt vallotta, hogy a merénylő képviselő hidegvérűen célzott lövéseket adott le áldozataira. Kossutics képviselő szerint is Racsics előre megfontolt szándékkal követte el tettét. Mikor a merénylő a szkuptina termébe lépett s Radics Pált meglátta,

kivette zsebéből revolverét s ezt kiáltotta: „Éppen téged kereslek”. Krenes szerint a merénylő és tetteistársai falujukban már hónapokkal a merénylet előtt kijelentették, hogy Belgrádba utaznak Radics megölésére. Ezután több más parasztdemokrata képviselőnek a vizsgálóbíró előtt tett tanuvallomását olvasták fel.

Parlamentari bizottságot küldenek ki a vasuti panama megvizsgálására

A Kamarában folytatták a CFR reorganizációjáról szóló törvényjavaslat vitáját

(Bucuresti-Bukarest, május 31. Az Új Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Radulescu képviselő, aki a tegnapi ülésen a CFR-nél történt visszaéléseket leplezte, kérte, hogy a parlament bízzák meg a vizsgálat tervezésével.

Madgearu kijelenti, hogy neki is kellemesebb, ha parlamenti vizsgálóbizottságot küldenek ki. A kamara erre megbizta Radulescut, hogy tegye meg a javaslatát, hogy kiket ölják a parlamenti bizottságba.

Ezután folytatták a CFR reorganizációjáról szóló javaslat vitáját. Az első felszólaló Slavescu liberális képviselő, aki nem tartja helyesnek, hogy új tör-

vényt készítenek. Szerinte sokkal helyesebb lett volna, ha a régi törvényt módosították volna. Ezután kifejti, hogy nem látja a törvényben biztosítottakat a nagy garra hirdetett autonómiát. Kéri, hogy küszöböljék ki a CFR szervezetéből a politikát, ha eredményt akarnak elérni.

Spineanu kormánypárti képviselő kéri, hogy a Mihai Viteazul-rend tagjai a hadiárvek és hadiövezetek továbbra is megkapják szabadjegyeiket. Felhívja a miniszter figyelmét arra, hogy a vasut reorganizálása után építessen új vonalakat, mert csak így lesz rentabilis a vasut.

Elkészült a jelzáloghitelről és a mezőgazdasági hitelintézetéről szóló törvényjavaslat

(Bucuresti-Bukarest, május 31. Az Új Kelet tudósítójától.) Tegnap este újabb minisztertanács volt, amelyről a következő kommuniké adták ki: A minisztertanács sajnálattal vett tudomást a Pan Halippával történt balesetről és miután gyógyulása hosszabb időt vesz igénybe, a közmunkaügyi minisztérium ideiglenes vezetésével Voicu Nitescu minisztert bizák meg.

Junian igazságügyminiszter befejtesztette a törvények és táblák működéséről szóló törvény módosító javaslatát, amely hetfőn kerül a szenátus elé a kényszerűességről szóló javaslattal együtt.

Végül Mihalche ismertette a jelzáloghitelről szóló javaslatát, amelyet a mi-

nisztertanács a kormány gazdasági bizottsága elé utalt közelebbi tanulmányozás végett.

Mihalche expozéjában ismertette a jelzáloghitel statisztikáját és rámutatott arra, hogy a jelzálogintézetek a Banca Nationala, a népbankok és a szövetkezetek után összesen 4 milliárd 400 millióval van jelenleg megterhelve Románia mezőgazdasága jelzálogilag. Ez az összeg hosszulejáratu jelzálogköcsönökből áll és a Banca Nationala leszámítolási hűtlének 20 százalékát képezi. Mihalche terve szerint a létesítendő mezőgazdasági hitelintézet rendezi és átveszi az összes jelzálogköcsönöket és megfelelő külföldi tőke bevonásával újabb kölcsönöket is nyújt a földbirtokra.

— **Házasság.** Herzlinger Adrienne (Blaj-Balázsfalva) és dr. Gross Sándor (Alba-Iulia-Gyulafehérvár) május 28-án házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

— **Nem indult hadbírósi eljárás Bobota őrmester társai ellen.** A VI. hadtest hivatalos átiratban eafolja még a Bobota őrmesterrel kapcsolatban napvilágot látott álhíreket. A tegnapi nap folyamán 12,9966—1929 szám alatt vetjük a VI. hadtest alábbi átiratát: „Kérjük közölni az alábbi sorakat: Egyes lapok azt közölték, hogy a katonai ügyészér eljárását indított volan a II. huszárezred titiszta ellen, mert gyűlölet rendeztek annak érdekében, hogy Popescu Junian esesudórkapitányt gyilkossáknak, a volt őrmesternek védőt fogadhassanak. Ezt a hírt ezennel megcáfoljuk. A katonai

ügyesség semmiféle eljárást nem indított. A vizsgálat megállapította azt, hogy az ügyvédi honorariumot Bobota őrmester családja fizette ki. Terpu ezredes, királyi hadbíró.

— **Bíróság elé állították a volt török tengerészeti minisztert.** Berlinből jelentik: A Wolff távirati iroda angorai tudósítójának közlése szerint a török kamara tegnapi ülésén elhatározza, hogy Machud Muctar pasa volt tengerészeti minisztert bíróság elé állítja.

— **Oriai tömeg vett részt Rómában az urnapi körmenetben.** Rómából jelentik: Tegnap végződött be a kilencedik eucharistikus kongresszus. A katolikus vallási érület emelkedésére vall, hogy évtizedek óta nem vett részt olyan óriási tömeg az urnapi körmenetben Rómában, mint ebben az esztendőben.

— **Eljegyzés.** Lévi Berta (Nagydeveser) és Rothstein Hermann (Katonai) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— **Fried Lajos (Keresztelek) eljegyzte Hermann Friduskát (Magyarvalkóról).** Minden külön értesítés helyett.

— **A német szociáldemokraták továbbra is a kormányban maradnak.** Berlinből jelentik: A német szociáldemokraták négy nap óta tartó magdeburgi kongresszusán tegnap Hilferding birodalmi pénzügyminiszter, a kongresszus tagjának helyeslése közben fejtette ki, hogy a szociáldemokrata pártnak továbbra is részt kell vállalnia a birodalom kormányzásában, mert csak ez adhat garanciát a német demokrácia további kiépülésre. Hilferding után Braun porosz miniszterelnök beszélt az uton a kormány zshban való részvétel mellett és tájékoztatta a kongresszus tagjait a poroszországi konkordátum-tervezetről. Braun miniszterelnök szerint Poroszországnak sikerült az állam s a katolikus egyház közötti viszony rendezésére olyan elfogadható alapot találni, mely teljesen megfelel a porosz érdekeknek. A konkordátum-tervezet bizonyos részletek rendezése után, rövidesen törvénybe is fog válni.

— **Gherlan kizárólagos joggal 1929 június 15-től hosszabb időre kiadatik kóser mézszárvek, héli 7—800 kg. husszükséglettel.** Bövebbet Vajda Eick hitközségi elnöknel.

— **Bomba robbant Habibullah sereg-szemléjén.** Peshaverből jelentik: május 20-án Habibullah seregszemlét tartott a város mellett összegyűjtött csapatokkal. A szemle alkalmával Habibullah közvetlen közelében bomba robbant fel amely egy katonát megölt, ötvenet megsebesített. Késégtelen, hogy ősszeaköz vérsől van szó, amelynek öle Habibullah élete ellen irányult.

— **Az ellopott rózsaszínű gyöngyösről visszakerült a Habsburgokhoz.** Marrakeshből jelentik: Egy ékszerész bejelentette a rendőrségen, hogy egy régóta keresett híres Habsburg-ékszer: egy rózsaszínű gyöngyosort akartak nála értékesíteni. A rendőrség őrizetbe vette azt a férfit, aki az ékszert nála el akarta adni és a gyöngyosort lefoglalták. A lefoglaltatott olyan vallomást tett, hogy az ékszert más lopta el, ő csak az eladással volt megbizva. A rózsaszínű gyöngyosort vissza fogják adni jogos tulajdonosának, a Habsburg családnak.

— **Trotzkij visszatér Oroszországba.** Londonból jelentik: A Times tudósítójának közlése szerint a szovjetkormány Trotzkij kérésére megengedte, hogy a volt orosz népbiztos újra visszatérhessen Oroszországba. A lap lehetségesnek tartja mindamellett, hogy Stalin a visszatérés lehetővé tételét az utolsó pillanatban mégis megakasztja. Ugy tudják, hogy a visszatérés engedélyezése június hónap közepére szól.

— **Sírkö-állítás a cluji Izraelita Hitközség és Chevra Kadisa Elnöksége útján hívja meg a hitközség és szentegylet tagjait, néhai Heves Vilmosné szül. Bretter Irén síremlékének tianepélyes felavatására,** mely június hó 2-án, vasárnap délelőtt pontban 11 órakor fog megtörténni a házsongárdi zsidó temetőben.

Pályázati hirdetés

Az érmihályfalvai hitközség pályázatot hirdet egy **חיים וברק בעל תולדות** (metsző-előimádkozó) állásra. Csakis elsőrangú erők nyújtsák be ajánlatukat. Fizetés megegyezés szerint. Kötségek csak a meghívottnak terítetik meg. Kérvények — kor, családi állapot és egyéb adatok feltüntetése mellett — legkésőbb június hó 30-ig alulírott elnökséghez küldendők be.

Valea lui Mihai, 1929 május hó. Judetul Salaj.
 Roth Adolf hitk. jegyző. Jakobovits Sándor hitk. elnök.

Kolozsvár...
 vált az e...
 bálykever...
 nak és m...
 tősége, az...
 és ne alk...
 pest. A...
 mozva ju...
 erények a...
 és a szak...
 hat az a...
 csapat ha...
 fusok kör...
 Ugylát...
 ragadós...
 fogásokho...
 sem az a...
 megnyilat...
 kolozsvári...
 kezmenye...
 lete muta...
 is tanul...
 mult hete...
 fehérvári...
 kerület...
 azonban...
 nöke, aze...
 osztály ve...
 megverték...
 megsemmi...
 ime már...
 nagyszebe...
 sői peronc...
 döntőjében...
 nem hagy...
 legalább a...
 delkezése...
 az Unirea...
 ugyan, h...
 ilyen rend...
 fontos. A...
 csatlakoz...
 is csak ad...
 jászani...
 akkor ma...
 iskolát...
 Még kü...
 Kadima...
 kikapott a...
 lehet az il...
 örta tehát...
 nem enged...
 a mezes...
 azonban...
 sainak kés...
 várakozási...
 joga lett v...
 egyszerűen...
 végre kijö...
 neteket és...
 ép meg ak...
 közölte a...
 akarja ese...
 perces vesz...
 bíró nem v...
 kezdte a m...
 Furcsa...
 lekedő esap...
 hogy az öv...
 megsemmi...
 sodorta vol...
 helyre szor...
 mérközésen...
 sincs kizár...
 érdek együ...
 IMTE-től e...
 ben, de ez...
 óvásnak va...
 — mert a...
 van biztosít...
 zonzára t...
 Kadima gy...
 Kolozsvár...
 nap játszó...
 misített és...
 lyet termész...
 nak kellett...
 történt. —
 ják, kit fog...
 Ez az iskol...
 őt magát a...
 nem állnak...
 nem állnak...
 csinálnak re...
 A KAC...
 június 2-án

SPORT

Kolozsvár iskolái csinál. A kolozsvári futballszakosztály már évek óta híressé vált az egész országban. Nincs a szabálykeverésnek, csavarásnak, formulának és más ravaszágoknak olyan lehetősége, amelyet itt ki nem használnának és ne alkalmaznának a szükséghez képest. A folyó évben is valóságos halmozva jutottak kifejezésre ezek a szép erények a bajnoki finis zürzavara körül és a szakértőknek külön élvezetet nyújthat az a tojástánc, amelyet a favorizált csapat bajnoksága érdekében a paragrafusok körül lejtettek.

Ugylátszik, hogy a kolozsvári példa ragadós és más kerületekben is olyan fogásokhoz nyulnak, amelyek távolról sem az angol gentleman sportszellel megnyilatkozásai, hanem a magasabb kolozsvári iskola kultiválásának következményei. Elsősorban Nagyszében kerülte mutatta meg, hogy hajlandó és tud is tanulni Erdély fővárosától. A közel-múlt hetekben még az Unirea, a gyulafehérváriak feltérkéző csapata látszott a kerület bajnokának. Nem hiába volt azonban Mitter Valér dr. a kerület elnöke, azelőtt a kolozsvári futballszakosztály vezetője. Az Unireat hamarosan megverték 1-2 nagyszébeni meccsen, megsemmisítették néhány mérkőzését és íme már holnap a Seimai jelenik meg a nagyszébeni kerület bajnokaként a brassói peronon az országos bajnokság elődöntőjében. Az Unirea — ugylátszik — nem hagyta annyiban a dolgot, erre vall legalább a szébeni kerületnek az a rendelkezése, amellyel megtiltja csapatainak az Unireával való mérkőzést. Kérdés ugyan, hogy van-e egy kerületnek joga ilyen rendelkezést hozni, de ez nem is fontos. Az Unirea Kolozsvárhoz akar csatlakozni szegény, nem tudja, hogy itt is csak addig boldogulhat, amíg nem tud játszani. Mert ha veszélyessé válnék, akkor majd megtanulja itt is a felsőbb iskolát.

Még különösebb a temesvári Banatul — Kadima mérkőzés ügye. A Banatul kikapott a zsidó csapattól de hogyan is lehet az ilyenbe beleengedni? Megörvén tehát a meccset azért, mert a bíró nem engedte meg egy játékos kicserélését a meccs megkezdése előtt. Nem írja azonban bele a Banatul, hogy játékosainak kicserélése miatt a szabályszerű vétközés idő már le is telt és a bírónak joga lett volna befújni a mérkőzést és egyszerűen elhagyni a pályát. Amikor végre kijötték a játékosok, átvette a karneket és azok egyeztetése megtörtént, ép meg akarta kezdeni a játékot, amikor közölte a Banatul megbízottja, hogy ki akarja cserélni a kapust. Ez újabb 5 perces veszteséget jelentett volna, amit a bíró nem volt hajlandó megtenni és megkezdte a mérkőzést.

Furcsa óvás a 20 perccel tovább késlekedő csapat részéről. De meg furcsább, hogy az óvás elfogadása és a mérkőzés megsemmisítése a legnagyobb veszélybe sodorta volna a Kadimát, mert az utolsó helyre került volna, ha a megismételt mérkőzésen kikap. — ami Temesvárt sincs kizárva. Még szerencse, hogy a derék együttes tegnap pontot szerzett a IMTE-től és így már nincs veszedelemben, de ez nem a Banatul érdeme. Az óvásnak valószínűleg nem adnak helyet, — mert a Banatul bajnoksága már be van biztosítva, — de ha kellett volna, bizonyára törölték volna a tabellából a Kadima győzelmét.

Kolozsvár iskolái csinál. Aradon tegnap játszottak újra egy ósról megsemmisített és megismételt mérkőzést, amelyet természetesen a bajnokjelölt Gloria-nak kellett megnyernie, — ősszel fordítva történt. — Nagyváradon még nem tudják, kit fog bajnokká tenni a zöldasztal. Ez az iskola azonban előbb-utóbb megöli magát a sportot, ha idejekorán talpra nem állnak az összes egyesületek és nem állnak az összes egyesületek és nem csinálnak rendet az egész vonalon. Amíg a KAC utolsó versenye vasárnap június 2-án délelőtt mégis eldöntésre

Saját készítményű paplan, matrac, mindenféle ágynemű és tollakból nagy választék!

„Wollwattdeck“

Cluj, Str. Gen. Berthelot (v. Eötvös-u.) 28. és Reg. Ferd. 19. Tel. 700.
Régi ágyneműket javítunk és átalakítunk, tollat tisztítunk és feldolgozunk a legjufányosabban. — Mindenféle ágynemű berendezést intézetektől, hotelaktól stb. Videki megrendeléseket pontosan eszközünk.

kerül a következő versenyszámokkal: 100 m., 400 m., 1500 m., távolugrás, rudugrás, súlydobás, gerelyvetés, 100—200—300—400 m. staféta, triatlon és következő handicap számok: 200 m., 800 m., magasugrás, diszkoszvetés.

3:2 (2:1). Osztrák kupadöntő. Budapest. Európai katonai epébajnokságát a francia Fristeau nyerte az olasz Pezzana és a holland De Yong előtt. Páris. Kehring a francia bajnokságban 4:6, 6:1, 6:2 arányban győzött Timmer hollandi bajnok ellen.

Közgazdaság

Feloszlik a kolozsvári bankok devizakartellje

(Cluj-Kolozsvár, május 31. Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári bankok — mint tudvalevő — ez év március 20-án egyezményt kötöttek az itteni devizaárfolyaok egyöntetű megállapítására s a jutaléktételek közös megállapításával igyekeztek a verseny kiküszöbölésére. Beavatott helyről jelentik, hogy a

bankok egyrésze elégedetlen a mai állapotokkal s a szabad versenyt elébe helyezi a megkötöttségnek. Számolnak azzal, hogy ezek a pénzüntézetek rövid időn belül módot fognak találni arra, hogy a devizaelladási egyezményt felbontsák s szabad kezet nyerjenek a piacon.

Sikerrel biztat a csödtörvény módosítása érdekében megindult országos kereskedőmozgalom

(Bucuresti-Bukarest, május 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Többször jelentettük már, hogy az ország kereskedelmi körében nagy akció indult meg a Junian miniszter által elkészített kényszerjegyeségi törvényjavaslat módosítása érdekében. Az ország Kereskedő Tanácsai és Kereskedelmi Kamarái egyre-másra tartják a gyűléseket, hogy a javaslat módosítása érdekében vívott harcukat eredményessé tethessék.

Legutóbb a craiovai, targumagureli, pitesti, giurgiui, brailai, romani, jasi, galaci és esernovitzai Statul Negustorescek és Kereskedelmi és Iparkamarák tartottak gyűlést. Ezen a gyűléseken a Kamarák Szövetségének tervezetét tették magukévá és megkeresték az igazságügyminisztert, hogy az eredeti javaslat helyett ezt a javaslatot terjessze a minisztertanács elé. Valószínűnek látszik, hogy a sorozatos intervenciók hatása alatt Junian igazságügyminiszter a kereskedelem szempontjai szerint módosítani fog javaslatán.

Mit exportált Románia az év első negyedében

(Bucuresti-Bukarest, május 31. Az Uj Kelet tud.) A külkereskedelmi statisztikai hivatal az 1929 év első trimeszterének kivitelére vonatkozólag a következő adatokat gyűjtötte össze. Kivitelre került 639 fenyőörök, 127.297 tüzifa, 3631 bükk építőfa, 12.586 faragott építőfa, 141.203 más gyantás fából készült deszka. A kivitel Anglia, Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Danzig, Svájc, Egyiptom, Franciaország, Németország, Olaszország, Jugoszlávia, Hollandia, Lengyelország és Magyarország között oszlik meg. Petróleum és petróleumtermékek kivitele (tonnában kifejezve) a következő számokat tünteti fel. Benzin 122.272, fino-

mitolt petróleum 176.665, motorina 67.299, ásványi olajok 6285, kátrány 162.242. A kivitel Afrika, Ausztria, Ázsia, Csehszlovákia, Danzig, Egyiptom, Franciaország, Németország, Jugoszlávia, Marokkó, Senegal, Egyesült-Államok, Sírja, Törökország, Tunis, Magyarország között oszlik meg. Élőállatok exportja (darabokban kifejezve) Kivitelre került 1190 bivaly, 17.189 borjú, 984 tehén, 1356 kos, 372 juh, 31.491 disznó. Gabona és gabonatermékek (tonnában kifejezve) a következő statisztikai képet nyújtják: Buza 496, kukorica 36.351, árpa 25.355, zab 20, búzaliszt 3048, bab 2914, dara 10.704, rozs 245.

Nem adnak ki új italmérési engedélyt, míg össze nem írják a korcsmákat

(Bucuresti-Bukarest, május 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Popovici Mihai pénzügyminiszter arra való tekintettel, hogy a korcsmák nagyszáma miatt számos

panasz érkezett be, közzétettét küldött ki az összes pénzügyigazgatókhoz, amelyben felszólította őket, hogy írják össze, hány korcsma és italmérés van körzetükben és hányra volna szükség a lakosság számának megfelelően. Mindaddig, míg ez az összeírás el nem készül, új italmérési engedélyt, sem korcsmák,

Zsidó szülők figyelmébe!!

Értesítem az érdeklődőket, hogy a szeptember hó 1-én Nagyváradon kereskedelmi, heumi polgári és elemi iskolai tanulók részére megnyíló **fiuinternátusom** az egyedüli, amely a nagyvárad **ort. zsidó rabbínátus** által mint **מורה משה** van elismerve. **מורה משה** szakképzett állandó bentlakó tanári felügyelet. Elsőrendű és olcsó ellátás. — Kitűnő referenciák. — Komoly érdeklődőknek prospektust küldök. **LEITNER MIKSA Oradea**, Strada Avram Jancu 2.

sem vendéglők, sem bodegák részére nem adnak ki.

Kolozsvári devizaárfolyamok

Cluj-Kolozsvár, május 31. A kolozsvári bankok egyezményes árfolyamai a következők:

Berlin 40,30, Amsterdam 67,95, New-york 168,40, London 818½, Páris 6,61, Milanó 8,85, Prága 5,—, Budapest 29,45 Belgrád 3,—, Wien 23,73, Zürich 32,5, Varsó 19,35.

Az iparvállalatok 45 százalékos szállítási vasuti kedvezménye. A CFR vezérigazgatósága a következő pótszakaszal toldotta meg a 45 százalékos szállítási kedvezményről szóló rendeletet: Amennyiben a szállított árut nem veszik át a rendeltetési állomáson, hanem a szállító utólagos rendelkezése folytán egy más állomásra, vagy pedig a feladó állomásra viszik, az utólagos szállítás szintén részesül a 45 százalékos vasuti szállítási kedvezményben. A feladóállomáson a fuvarlevélhez csatolt származási bizonyítványt — amely a feladó állomástól a rendeltetési állomásig, ahol azonban az árut ki nem váltották, bizonylatként szolgál — tekintetbe fogják venni a visszazállítási állomástól az új állomásig terjedő útvonalon is.

Egymillió font tőkével társaság alakult a Holttenger kineveinek kiaknázására. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai kormány az elmúlt napokban adott koncessziót egy angol társaságnak a Holttenger ásványi kineveinek kiaknázására. A társaság tőkéje egymillió angol font és a koncessziót 25 év tartamára nyerte el. A társaság a Holttenger partvidékén arany, ezüst, petróleum és egyéb értékes ásványi anyagok bányászatát tervezi.

313—1929.

Terv-pályázat

Pályázatot hirdetünk egy építendő rabbisalakás terveire. A pályanyertes tervek megfelelően díjaznak. Bepújítási határidő 1929 június hó 10-ig. A megfelelő információk megtudhatók birtokosaink irodájában Oradea (Zárda-u. 23) naponként d. e. 11—1 óráig, hol is a program és feltételek átvethetők.

Orthodox Izraelita Hitközség gazdasági ügyosztálya

A rádauti (Bukovina) izraelita hitközség No 379—29.

Pályázati hirdetmény

A rádauti (Bukovina) hitközség orthodox főtemplomában egy

főkánjori állás

került üresedésbe. Pályázhatnak az alábbi feltételeknek megfelelő személyek:

- a) Iskolázott, jókangásu tenor vagy baritonhangú egyének;
- b) énekhar kiképzésére és vezetésére való képesség;
- c) román állampolgárság;
- d) 40 éven aluli házassági viszony;
- e) rendezett katonai viszony;
- f) szeplőtlen előéletű, erkölcsös, vallásos életű egyének pályázatukat a hitközségi előjárásnak beadhatalják és próbaéneklésre jelentkezhetnek.

Az utiköltséget a hitközség kizárólag csakis annak téríti aki véglegesen van felvéve.

L. Kunstadt, titkár
Dr. Sch. Leckner, az Interimar bizottság elnöke

Anna, a színésznő

Irta: MICHAEL SLONIMSKI

Anna levette a lorgnettet szeméről és összecsuksa.

— Nem veszi észre, hogy kinevetik magát?

Mensutkin kelletlenül felelt: — Én mindent elértettem, de az én jelenlétében nem akartam megfelelő választ adni.

Azután Baitscher István felé fordult: — Én ugyan műveletlen ember vagyok, de fiatal ember, ön meg fog engem érteni. Ön bizonyára sokkal többet tud nálam, de ha bírókra kerülne a sor, én azt hiszem, hogy tudását gyarapítaná. Megtudná, hogy mit jelent az, az én karjaim közé kerülni.

Ugy kiabált, hogy tudta, most már vége a barátságának.

Hirtelen elhallgatott, feltette sapkáját, majd ismét letette, megint feltette és köszönés nélkül távozott.

Baitscher várt, míg az ajtó bezárult, azután csak ennyit mondott:

— Nem szeretem ezeket a komisz po-fákat! Mindegyik közülük spion és rab-ló. Miért fogadod őket?

Anna a pamlagon ült, kezei és lábai széjjel voltak vetve.

— Mi közöd hozzá? Te nyilván azt hiszed, hogy valami kitűnő példány vagy. Hátha érdekel engem ez az ember? Azt hiszed, én még sohasem lát-tam keményre vasalt gallért? Azt hi-szed? Elegendő volt a kemény gallérok-ból. Nem értem, hogy van merszed ne-kem szemrehányásokat tenni? Semmit nem teszel értetnem, ő pedig kitalálta a gondolataimat.

— De Anna, bocsáss meg, ma igazán rossz kedvemben voltam. Bocsáss meg nekem ezért. El kell egy hónapra utaz-nom és arra gondoltam, hogy egy hó-napig nem foglak látni. Bucsuzni jöt-tem hozzád és ő meglepetésemre itt volt. Ugy-e meglepetéses?

Anna fölé hajolt.

A leány kezeivel elhárította Baitscher Istvánt.

— Hagy nekem békét! Baitscher fölállott, — Egy bucsuzót sem fogok hallani tőled?

— Hallatlan dolog, hogy te itt a lá-togatómra ráripakodsz! Hogy jövök én ehhez? Az egyik eljön hozzám egy ko-moly ügyben és a másik ilyen jelene-teket csinál!

Baitscher úgy állott, mint a sorozá-son. Baloklét a mellére tartotta, jobb-keze felé fordult.

— Hát akkor jó. Nem megyek el tő-led egy hónapra, hanem örökre, — Csak röviden! Csináld, amit akarsz, már nem bírom ideggel!

— Kérlek szépen, megyek azonnal! Baitscher István kivette pénztárcáját, kivett belőle egy igazolványt és kitép-te belőle a fotografiát.

— Emlékeim itt hagyom képeket, le-het, hogy vissza fogsz még rám emlé-kezni. Meglehet.

Anna halántékát keze közé vette, ke-zeit ismét leejtette, megfordult, leemel-te a ruhafogásról bundáját és egy tü-vel észelően egymásután szurkált a kabátban.

Baitscher ezalatt leült az asztalhoz és kerek betűkkel ráírta a fotografiára: „A kedves Annának, az egyetlen nő-nek, aki előtt nincs titkom, aki mind-ent tud felőlem, Baitscher István”.

Azután felállt, — Isten veled, Anna!

Anna meg sem fordult.

— Az isten szerelmére, hagyj már fel ezekkel a komiszkodásaiddal, különben telekürtölöm a világot, hogy boldogta-lan vagyok. Mi szükségem erre! Mi szükségem van férfiakra, akik körülra-jongnak, csókolnak és tragikus jelene-teket csinálnak. Ugy lesoványodom, mint a templom egere és el is fogok futni, kifutok ebből a világból, mint egy egér. Erigy már!

— Anna Pawlowna, isten önnel! — Eljön az idő, amikor reám is gon-dolni fog!

Amikor az ajtó bezárult, a nő eltette a bundát és a fotografiát kihajította a kicsi ládikába.

Most már egyedül volt. Nem volt itt Mensutkin, nem volt itt Baitscher, senki nem volt itt! Tisztaaság, feledés, fel-lélegzés vonult belé. Énekelve takari-totta ki a szobát.

— Jó istenem, tedd meg nekem, hogy a férfiak ne jöjjenek többé, kergesd őket a pokol elé!

Anna szobája a negyedik emeleten volt és az ablakból a tetők egész ten-gerét lehetett látni. Az ajtó egy széles folyosóra nyílt, minden harmadik lé-pésnél új ajtó. Ebben a népes házban néhány száz olyan szoba volt, mint az Annáé.

Három napon át Anna nem fogadott látogatókat. A negyedik napon már érezte, hogy kell valaki melléje, kell, aki kiszolgálja. Ki lehet más ez a férfi, mint Mensutkin. Kellett neki azért is, hogy sétáljon vele az uccán és olyan megbízásokat teljesítsen, amire más nem is tudna vállalkozni. Nagyon ér-dekes ember volt.

A negyedik napon egészen különös dolog történt. Anna a próba után el-ment abba a hivatalba, ahol Mensutkin dolgozott. De már az uccán találkozott vele. Egy ismeretlen emberrel állott, beszélgettek, Mensutkin frissen volt bo-rotvalva, bajusza is és Anna úgy látta, mintha arca teltebb volna három nap óta, hogy nem látta. Amikor meglátta, eszébe jutott, hogy nem tudja sem a keresztnevét, sem a vezetéknevét.

— Izé! — szólt elfogódottan a nő.

— Igen! Bocsásson meg, de be aka-rom fejezni a beszélgetésemet.

Hogy a feltűnést elkerülje, odaállott egy bolt kirakata elé.

— Kész vagyok — szólt Mensutkin — bocsásson meg, hogy megvártam, Anna belenézett a kirakatba.

— Ejnye, tudja-e, miért vártam? Parfómöt akartam venni és érdekel, hogy miibe kerül. Most azt hiszem, van pénz nálam.

Kotorászott a zsebeiben, mert nem volt nála a retikülje. Különbben is nem szívesen hordott magával táskát, ebben a tekintetben is férfias volt. Nem volt neki pénztárcája sem és emiatt minden hónapban legalább is negyedét a fizetésének elvesztette az uccán.

Mensutkin megszólalt: — Mit hozzak magának!

— Hozon quelques fleurs-t. Egyéb-ként én is bemelegyek!

Mensutkin megvette a parfómöt, Anna a zsebébe tette a kicsiny üveget.

— Menjünk ebédelni. Egész nap nem ettem, úgy reszketek, mint egy egér, senki sem segít rajtam. Fogjon meg, különben összeesem a fáradtságtól.

Sokkal erősebben bicegett, mint az-előtt.

Mensutkin gyöngéden megfogta a könyökét.

— Miért hagyott el?

— Mert én nem érdelem magat, azt láttam. Magának nincsen rám szük-sége.

Anna elhárította a fiatalember kezét.

— Nem akar velem menni, önnek ke-vés a pénze és tudom, másokra kell dol-goznia. Legyen nyugodt, van elég pénz-m!

— Anna Pawlowna, ön nagyon rossz-szul ismer engem, azért jöttem magá-hoz, mert volt egy ideám, de ez az idea, mint kiderült, egy fantazmagória volt.

— Otthon nem szolt egy szót se, most mondja meg, miről van szó, de mondja azonnal.

— Persze, maga ezt nem fogja meg-érteni, nevetni fog rajta. Magam is be-látom, hogy nevetéses és lehetetlen helyzetben vagyok.

Anna megállott minden lépés után, Mensutkin is.

— Ha nem akarja megmondani az ideáját, akkor szakítani fogunk. Maga egy rayasz ember, én nem szeretem az ilyesmit.

— Ha akármennyire veszekszik ve-lem — felelte Mensutkin — én ezt nem mondom el magának.

Anna kissé ránézett, azután hóna alá nyult és tovastietett vele.

— Maga valóságos gyermek. Én ezt szeretem. Menjünk ebédelni. Azután majd el fogja mondani az ideáját.

Ebéd után nem adott egyetlen meg-bizást sem Mensutkinnak és nem is er-deklődött az ideája után. Amikor a szin-ház előtt elváltak, a nő megszólalt:

— Félek este egyedül hazamenni. Ké-rem, kísérjen el előadás után.

— Elkísérem.

— Feltizenkettőkor kérem. Várjon az előcsarnokban.

Feltizenkettőkor Mensutkin ott volt az előcsarnokban. Anna azonban csak tizenkettőkor jött, amikor már a publi-kum elszéledt.

— Megvártam.

Mensutkin az egész uton hallgatott. A ház előtt Anna bent felejtette kezét Mensutkin kezében.

— Jöjjön fel, iszunk kávé-t.

— Igen.

Kávé után Anna leereszkedett a pam-lagra, kezeit becsúsztatta zsebeibe, hallgatott, azután megint kivette ke-zét, amelyben egy monoklit szorított. Az üvegdarabot azután átnyújtotta Mensutkinnak.

— Tessék a monokli. Még sem járja, hogy ilyen pontos ember, mint ön, mo-nokli nélkül járjon. Tessék!

Mensutkin szemére illesztette a mo-noklit, felemelte jobb szemöldökét, a jobb szájcsüle le volt ejtve, balszeme kancsal volt és homlokán ráncok jelent-keztek. Amikor erősebben akarta szemé-re szorítani a monoklit, az üvegdarab leesett. Felemelte, újra szeméhez szo-ritotta és a monokli megint csak le-esett.

Valahogyan azért mégis csak elhe-lyezte a monoklit a szemöldöke és az arca közé.

— Nahát, végre!

Anna nevetett és kezét fogott vele.

Azután levette szeméről a monoklit, odaszorította szemére és a monokli ott maradt szemén, mintha odanőtt volna. Azután ismét visszatette táskájába, fel-állott és odament a paravánhoz.

Mensutkin szeméhez vette a karkötő-órát. A karkötő közönséges bőrből való volt, az óra egyszerű zsebóra, Mensu-tkin csuklója széles volt.

— Most már megyek.

(Folytatása köv.)

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A Magyar Színház műsora:

Szombat d. u. 3¼ órakor: Hivatalnok urak. (Az idei évad utolsó ifjusági előadása, Nagyon olcsó helyárak-kal. Bevezető előadást tart: dr. Borbély István. Sorozatszám 402.)

Szombat este 9 órakor: Ityukketree. (Csak felnőtteknek. Nagyon olcsó mozhelyárakkal. Jegyek árai: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatsz. 403.)

Vasárnap d. u. 5¼ órakor: A tábornok. (Ujdonság. Nagyon olcsó mozhely-árakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. So-rozatszám 405.)

Vasárnap este 9 órakor: Marika. Táray Ferenc fellépésével. (Sorozatsz. 406.)

Hétfőn este 9 órakor: Pista néni. (Uj-donság. Poór Lili fellépésével. Esti előadás nagyon olcsó mozhely-árakkal. Sorozatszám 407.)

HÖLGYEIM!
Legújabb párisi, wieni csipke-lécszőr model-lek. Bangkok, japán panama és exotikus szalmakalapokat feltűnő olcsó ár-ban árúsit az
„IDEAL” női kalapszalagon Cluj, R. Ferd. 8.
Férfi és női kalapok formálása, Pana-ma és Girardi tisztítása 48 óra alatt a legújabb divat szerint, gyári árban készülnék.

A Magyar Színház mozi-műsora:
Vasárnap d. e. 11-kor Riff és Raff: Két bakkancos, 7 felvonásos burleszk Főszereplők: Raymond Hatton és Wallace Beery. Kiegészítésül egy 2 felvonásos bohózat. Helyárak 15

A színházi iroda közleményei:
Vakablak. A végefelé haladó színhá zi idénynek a jövő héten még egy nagy szenzációja lesz. Az idei budapesti színházi évad legnagyobb meglepetéséül, a Boross Elemér gyorsan híressé vált Vakablakát fogják bemutatni. Evek hoz-szu sora óta nem volt Budapesten olyan bombaszerű drámai siker, mint a Vak-aalak. A Vakablak premiéréje szerdán lesz, második előadása csütörtökön.

Pista néni, Mary Dugan bíjnpőre és Ida regénye — mozhelyárakkal Az idei évad három legnagyobb sikerű ujdonsá-gát tűzte ki az évad utolsó hetében, az igazgatóság. S hogy ezeket a nagy-sikerű ujdonságokat mindenki megnéz-hesse, mind a három darabot nagyon ol-csó, ugynevezett mozi-helyárakkal fog-ják előadni. Egy-egy jegy ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. A Pista néni hétfőn este a Mary Dugan bíjnpőrért kedden este a Ida regényéért, pénteken este adják. A jegyek mind a három előadá-ra előre várthatók.

Butor olcsón és művészi kiviteiben legelőnyösebben Fischer Albert
butoráruházában Cluj, Calea Regele Ferdi-nand 61. (Volt Ferenc J.-ut) szerzhető be.
Komplett hálószobák már 16.000 leiert.
Részletfizetési kedvezmény!
Megrendeléseket eredeti, vagy megadott rajz után készítnék.

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apóhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg-es levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési díj 250 lej.

Utazók! BERROVICSE
vendéglője megnagyobbítva
Oradea, str. Nicolai Iorga 19.
Zöldes-á. Mérsékelt árak. Kitűnő házikonyha

T. Hölgyeim! Tekintsék meg saját készítményű bubí, transz-parókat! Hat hónapos villanyos ondulátás, speciális, festés és minden különlegességek e szakmában. **MUSSA, Cluj Str. Memorand. 10.**

Az ujonnan berende-zett Hotel Schwartz jelenleg Cluj, Regele Ferd. (Ferenc J.-ut) 63. alatt. Neolog tem-plommal szemben.

Három utcai szoba minden mellékhelyiség-gel és szoba konyha jullus elsejére kiadó. Calvin-utca 22.

Utazó jutákra vas-kereskedőknél, bazár, játék és rövidáru üzle-tekben bevezetett, ke-restették. — Garancia-képes előnyben. Aján-latokat „Agilis utazó” jellegre e lap kiadó-hivatalába kérünk.

Bécsi ebédli beren-dezés és antik szalon-garnitúra-eladó. Cim a kiadóban.

ÉZERKÉ
Ejje
KIALÓ
St
ELŐT
Eg
Le
Né
E
X év
192
Hat
tási
London
vételével.
sem más
illetőleg
tisztá kép
tások er
meglehető
lett az ar
bar a ma
iv többsé
jeltellen a
a munkás
galással
aminek le
a körülmé
ikai prog
egyezik a
Nem va
konzervati
mert a k
zés esetén
vati körn
lamentben
zást csak
munkaspá
lett relativ
lamentben
nélkül sen
A legúj
káspárt 29
párt 253,
biztosított
liok és kor
tumot érte
vizont 30
amit azon
mókból eg
magának.
egyetlen
hogy a kol
tikai, mint
lyos veresé
európai re
goszlávia,
elvezették
káspárt,
nélküle, se
fogja tűrn
mentalitás
végzetes ga
des becsüle
zések és a
küllások sz
Az angol
helyzetről
következők
London,
aránya a
rint a köve
oszlattól al
253 (399),
vülék 5 (1
tumának h
kerül a h
A mai r
választás
hogy a kor
pillanatban
tété. Telje
nak támog